БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН · № 177 (19.253). · 1985 йил 6 август, сешанба · Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА — 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

● РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ СЪЕЗДОЛДИ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИ КУНДАН-КУНГА АВЖ ОЛДИРМОҚДАЛАР

● ЗАРБДОР УН КУНЛИКЛАР ҲАРАКАТИ ҒОЛИБЛАРИНИНГ МЕҲНАТДА ЭРИШАЁТГАН ЗАФАРЛАРИ ҲАММА УЧУН НАМУНА

● ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРНИНГ МЕҲНАТДАГИ ЮТУҚЛАРИ КЎПАЯВЕРСИН!

ЯДРО ҲАЛОКАТИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙЛИК

АТОМ БОМБАРДИМОНЛАРИ ЖАБРДИЙДАЛАРИ ТАШКИЛОТЛАРИ ЯПОНИЯ КЕНГАШИНИНГ МУРОЖААТНОМАСИГА

М. С. ГОРБАЧЕВнинг ЖАВОБИ

Муҳтарама Ито хоним!

Мен мактубингизни ҳаяжон билан ўқиб чиқдим.

Америка ваҳшиёна атом бомбардимони қилган Хиросима ва Нагасаки жабрдийдалари бошига тушган қайғу алам ва мислсиз кулфатларга чуқур ҳамдардлик билдираман.

Хиросима ва Нагасаки фожиаси жаҳонда ҳеч қачон ва ҳеч қаерда такрорланмасин, бизнинг сайёрамизда ядро қуролининг янги қурбонлари бўлмасин, деган астойдил истагингизга батамом қўшиламан.

Совет Иттифоқи ядро қуроли пайдо бўлган пайтдан бошлаб унинг тугатилишига эришиш учун қатъий ҳаракат қилиб келмоқда. 1946 йилдаёқ мамлакатимиз ядро қуролини тақиқлаш тўғрисида халқаро конвенция тузишни таклиф этган эди, бироқ АҚШ бу таклифнинг амалга оширилишига тўсқинлик қилди. Биз ҳозир ҳам ядро қуролини батамом тақиқлаш ва уни тугатишга Ғарбнинг тайёр эмаслигига дуч келмоқдамиз, бу эса бизни мана шу ғоят муҳим вазифанинг эҳтимол тутилган оралиқ ечимларини қидириб топишга мажбур этмоқда.

СССР ҳозир ҳам ядро қуролини тугатиш учун актив курашмоқда. Биз ядро қуролига эга бўлган бошқа давлатлар билан аҳдлашувга эришилган тақдирда исталган пайтда ядровий қуролсизланишга киришишга тайёрмиз. СССР космосда қуролланиш пойгасини бошламаслик, ерда шундай пойгани тўхтатиш, ядро қуролларини тубдан камайтиришга ўтиб, уларни батамом тугатиш учун Женевада АҚШ билан музокаралар олиб бормоқда. Бироқ мана шу музокараларда Америка томонининг позицияси аҳдлашувга эришишга тўсқинлик қилмоқда.

Совет Иттифоқи ядро урушини бошламайди, у ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик мажбуриятини олган. Ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар ҳам худди шундай қилганлари тақдирда ядро қуроли ишлатишни тақиқлаш тўғрисида халқаро шартномани тузиш учун қулай шарт-шароит яратилган бўлур эди.

Бизнинг янги тинчлик ташаббусимиз — шу йил 6 августдан — Хиросима фожиаси кунидан бошлаб, ҳар қандай ядро портлатишларини ихтиёрий равишда тўхтатиб қўйиш тўғрисидаги қароримиз ядро аслаҳахоналарини кўпайтиришдаги хатарли рақобатчиликни тўхтатишга қаратилган. Бизнинг бу қароримиз 1986 йилнинг 1 январигача эълон қилинган, аммо АҚШ ҳам ядро портлатишларини ўтказишдан тийилиб турган тақдирда, у кейинчалик ҳам амал қилаверади.

Жаҳон афкор оммаси бу ташаббусни қатъиян маъқуллаб, кенг кўламда қўллаб-қувватлаб кутиб олганлиги у барча халқларнинг орзу-умидларига мос келаётганлигини тасдиқлайди. Энди гап АҚШ ва ядро қуролига эга бўлган бошқа давлатлар ҳам ўзларининг ядро портлатишларига чек қўйишида қолди. Бу нарса Хиросима ва Нагасаки атом бомбардимонлари қурбонларининг хотирасини эъзозлашгина бўлиб қолмай, шу билан бирга ер юзида стратегик барқарорлик ҳамда тинчликни мустаҳкамлашга қўшилган реал ҳисса ҳам бўлур эди. Шу тариқа ядро қуроли синовларини ёппасига ва батамом тақиқлаш тўғрисида халқаро шартнома тузиш учун қулай шарт-шароитлар вужудга келтирилган бўлур эди.

Бизнинг мамлакатимиз кўпгина давлатларнинг ер куррасидаги турли районларда ядросиз зоналарни вужудга келтириш муддаосига тушуниб етмоқда. Биз, масалан, Шимолий Европада, Болқон ярим оролида, Жануби-Шарқий Осиёда, Африкада шундай зоналар вужудга келтирилиши тарафдоримиз. Тинч океан жанубий қисмидаги давлатларнинг шу регионда ядросиз зонани вужудга келтириш борасидаги куч-ғайратларини маъқулласа арзийди.

Хиросима ва Нагасаки атом бомбардимони қилинганлигининг 40 йиллиги арафасида Япониянинг «Уч ядросиз принцип»да мужассамлашган ядросиз статусини ҳеч кимнинг бузмаслиги айниқса муҳимдир. Бизнинг фикримизча, ана шу принциплар япон халқи кенг оммасининг хоҳиш-иродасини ифода этади. Совет Иттифоқи бу принципларни ҳурмат қилади. Бошқалар ҳам сўзда эмас, балки амалда худди шундай қилишлари муҳим.

Аммо биз Японияни Американинг ядровий базасига айлантириш, АҚШ билан иттифоқчилик системасида ҳам, шунингдек умуман ҳозирги дунёда ҳам унинг ҳарбий ролини ошириш йўлидаги уринишлар кучайиб бораётганлигини эътиборсиз қолдира олмаймиз. Бундай уринишлар Узоқ Шарқда ва Осиё—Тинч океан регионида кескинликни кучайтириб юбориши мумкин. Афтидан Иккинчи жаҳон уруши, Хиросима ва Нагасаки атом бомбардимонлари сабоқларидан ҳали ҳамма ҳам тегишли хулосаларни чиқариб олмаган кўринади.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида 20 миллион кишидан жудо бўлган совет халқи ядро ҳалокатига йўл қўймасликка азму қарор берган. Хиросима ва Нагасаки фожиаси бизнинг мамлакатимизда жуда яхши маълум. Совет кишилари Японияда ва бошқа мамлакатларда, бутун Ер юзида ядро хавфини батамом ва узил-кесил тугатиш учун курашаётган, урушга қарши, ядро қуролига қарши ҳаракат билан бирдамдирлар. Бу ҳаракат қатнашчиларининг сос-тави қанчалик кенг, унинг сафлари қанчалик жипслашган бўлса, у шунчалик кучли бўлади.

Атом бомбардимонлари жабрдийдалари ташкилотлари Япония кенгашига, унинг барча аъзоларига ядро урушининг олдини олиш учун, ядро қуролини тақиқлаш ва тугатиш учун курашда муваффақиятлар тилайман.

Ҳурмат билан
М. ГОРБАЧЕВ.

* * *

Атом бомбардимонлари жабрдийдалари ташкилотлари Япония кенгашининг ҳамраиси Сакаэ Ито хоним ўртоқ М. С. Горбачевга йўллаган мактубида ядро қуролини тақиқлаш муҳимлигини ва буни кечиктириб бўлмаслигини қайд этади ҳамда Совет Иттифоқини ядро уруши хавфини бартараф этиш учун курашишга чақиради. **(ТАСС).**

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

АНДИЖОН, 5 август. (ЎзТАГ). Бугун Ўзбекистон Компартияси Андижон область комитетининг ташкилий масалани кўриб чиққан пленуми бўлиб ўтди. Пленум С. Мамарасулов Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайланганлиги муносабати билан уни Андижон область партия комитетининг биринчи секретари вазифасидан озод этди.

КПСС Марказий Комитети аппаратида ишлаб келган М. М. Орипжонов Андижон область партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайланди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев иштирок этди.

КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди шарафига

ИШДА СУРЪАТ ВА СИФАТ БЎЛСИН

Яқин фурсатда Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Урал ва Ғарбий Сибирь, Ўрта Осиё ва Қозоғистон районларига ташлаш борасидаги лойиҳа ишлари битказилмоғи лозим.

(КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленуми материалларидан).

«Средазгипроводхлопок» лойиҳа институти Сибирь дарёлари сувини Ўрта Осиё ва Қозоғистонга олиб келиш лойиҳасини яратишда иштирок этмоқда. Бу институтда умумий узунлиги 2 минг километрдан ортиқ канал қурилишининг жанубий қисмини лойиҳалаштириш юзасидан иш олиб бориляпти. Суратда: (чапдан) бўлимнинг бош мутахассиси Д. Стеценко, етакчи инженер А. Швец, группа раҳбарлари Р. Беганов ва В. Пеплова, катта инженер Л. Тулуповалар лойиҳани кўздан кечиришмоқда.

В. МОЛГАЧЕВ фотоси.

СИБИРЬ ДАРЁЛАРИ СУВИНИНГ БИР ҚИСМИ ЎРТА ОСИЁГА ОҚАДИ

УЛКАН ҚУРИЛИШ ТАРАДДУДИ

Сибирь дарёларининг сувидан бир қисмини Ўрта Осиёга оқизиш — реал вазифадир. Ҳозир бу орзуни муваффақиятли амалга ошириш имкониятини берувчи қувватлар барпо этиляпти. Шу муносабат билан СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги канал трассаси қурилишига Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитетини бош пудратчи қилиб тайинлади.

Асримиз қурилиши ҳисобланган бу муҳим канал трассасининг 320-километридан 520-километригача бўлган масофадаги қурилишини бошлаш билан бирга ишлаб чиқариш базалари ва граждан қурилиши объектларини ҳам барпо этиш керак.

Бу режани амалга ошириш учун қатор тадбирлар белгиланди. Яқин келажакда йилига 800 минг кубометр йиғма темир-бетон, йилига 130 миллион дона пишиқ ғишт ишлаб чиқариш қувватлари барпо этилмоғи лозим. Шу мақсадда Бухоро, Советобод, Навоий, Наманган, Самарқанд, Китобда янги темир-бетон заводлари қурилади. Иштихон, Шовот, Қумқўрғондаги ғишт заводлари тўла қувват билан ишлаб, канал трассасидаги қурилишлар учун ғишт етказиб бера бошладилар. Қумқўрғонда керамзит заводи қурилиши тез суръатлар билан олиб бориляпти. Бу ерда яна 140 минг квадрат метр қурилиш материаллари етказиб бериш қувватига эга бўлган уйсозлик комбинати ҳам бунёд этилмоқда.

Асримиз қурилишини бошлаб юборишга катта тараддуд кўрилаётган айни дамларда кўпгина корхоналарнинг ишлаб чиқариш участкалари реконструкция қилиниб, янги маҳсулотлар, приборлар, электр ускуналарини тайёрлаш технологиясини ўзлаштириш бўйича амалий ишлар бажарилаётир.

А. МАМОНТОВ,
Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети техника бошқармасининг бошлиғи.

ТАШАББУСКОРЛАР ЙЎҚЛАМАСИ

АСЛ МАҚСАД

ТЕЛЕФОНДА — ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ ТЎҚУВЧИСИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДЕПУТАТИ КАРОМАТ ЁҚУББОЕВА

— Партиямизнинг XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик ўтказиш юзасидан республикамизнинг барча меҳнаткашларига қилган мурожаатимиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида маъқуллангандан сўнг биз, ўн саккиз ишлаб чиқариш илғорлари ҳаммамиз ғайрат билан ишга киришдик. Лекин дастлабки зарбдор ўн кунлик бошланиши билан мени институтга чақириб қолишди. Биласиз, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти сиртқи бўлимининг битирувчи курс талабаси эдим. Диплом ишим ҳимояси тугаши билан дастгоҳларим ёнига қайтдим.

Беш зарбдор ўн кунлик ўтиб бўлиб, олтинчиси бошланаётган экан. Олдимда ташаббускор дўстларим ва касбдошларим қўлга киритган ютуқларга, эришган кўрсаткичларга етишиб олиш вазифаси турарди. Бригадамиз бошлиғи Александр Кандалов билан мастер ёрдамчиси Одил Юсуповдан дарҳол тиғиз зонага ўтказиб, дастгоҳларим сонини ошириб беришни сўрадим. Улар йўқ дейишмади. Чунки тиғиз зонада ҳам бемалол ишлаб кетишимни улар салкам 14 йиллик бирга ишлашган меҳнат фаолиятимиздан яхши билишади.

Шундай қилиб, ҳозир нормадаги 17 ўрнига 48 дастгоҳга хизмат кўрсатяпман. Бу — тармоқдаги тиғиз иш нормасига кўра 270 процентни ташкил этади. Тиғизлашган зона иш нормасига нисбатан етти соатли иш кунида 4 минг 390 метр газлама тўқишим керак. Мен бу рақамларни айни кунларда 6-6,5 минг метрдан пастга тушираётганим йўқ. Шу тариқа ўтган еттинчи зарбдор ўн кунликда 62 минг метрдан кўпроқ фақат «яхши» ва «аъло» сифатли маҳсулот тайёрлашга эришдим.

Бу кўрсаткичлардан кўриб турибсизки, ўқиш туфайли ортда қолган меҳнат кунларимга етишиб олишим аниқ. Ташаббускор дўстларим қатори якунловчи йил топшириқларини барвақт бажариб, съезд очиладиган кунгача 1986 йил биринчи квартали планини ҳам адо этишим муқаррар.

Эсингизда бўлса, беш йиллик бошида нормадаги 17 ўрнига 30 та мокисиз дастгоҳда иш бошлаганим тўғрисида ҳам матбуотда ҳикоя қилгандим. Шу йўл билан беш йиллик шахсий план топшириқларимни 1983 йилдаёқ бажаришга муваффақ бўлганман. Ҳозир меҳнат календаримда ўн иккинчи беш йиллик давом этяпти. Меҳнат унумдорлигини йил сайин 4,5-5 процент ошириб боряпман. Кўплаб хом ашё, материал, электр энергияси тежаб қолмоқдаман.

Корхонамизда мен каби меҳнатда намуна кўрсатиб, юксак ишлаб чиқариш натижаларига эришаётган тўқувчилар, йигирувчилар жуда кўп. Масалан, донгдор тўқувчи Евгения Губина билан моҳир йигирувчи Шоира Тошматова тўққиз йиллик шахсий планларини аллақачон бажариб, ўнинчи йил ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар. Мастер ёрдамчиларидан Юрий Головьев билан Владимир Еремин эса 1988 йил меҳнат календарини очишди. Ёш тўқувчи М. Зокирова эса ҳар зарбдор ўн кунликда пландаги 24 минг 500 метр ўрнига 33-34 минг метр газлама топширмоқда. Ўтган ўн кунлик топшириғини у 134,2 процент адо этди.

Буларнинг ҳаммаси, энг аввало, съезд шарафига бошланган қутлуғ ташаббуснинг, қолаверса, ташаббус туфайли янада куч-қудрат касб этаётган социалистик мусобақанинг шарофатидир. Зеро, ташаббусдан ҳам, мусобақадан ҳам асл мақсад — меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатни яхшилаш, топшириқларни барвақт бажариш резервларини излаб топиш ва уларни ишга солишдир. Бу ишлар, пировардида, севимли Ватанимиз иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга, эл-юртни ранго-ранг газламаларга буркашдек катта ишга конкрет ҳисса бўлиб қўшилиши, шубҳасиз.

ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК ҒОЛИБЛАРИ

ДАЛОЛАТ

Шариф корхонага ҳаммадан олдин келиб, ҳаммадан кейин кетади. Одати шунақа. Смена мобайнида кўнгилдагидек ишламаган машиналар нуқсонини ён дафтарига ёзиб қўяди-да, сўнг тузатишга киришади. Смена охирида бажарилган иш ҳажми, меҳнат унумдорлиги, тежалган хом ашё, бригада аъзоларининг меҳнатда иштирок этиш коэффициенти—ҳаммаси билан қизиқади.

Бригадага яқинда ишга қабул қилинган бир ишчи сменага чиқмабди. Бетоб бўлиб касалхонага тушганмиш. Шариф унинг ўрнига ҳам ишлади, иккинчи сменага қолиб, режаланган юмушларни бажарди.

— Тўғриси, шундай яшаб, шундай ишлашга Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида ишлаб чиқариш практикасини ўтаётган пайтларимда кўникканман, —дейди у.— Ўшанда шаҳардаги 14-махсус ҳунар-техника билам юртида таҳсил кўрардим. Тажрибали мастер Алла Борисова устозим эди...

У киши ҳамюртим Қувондиқ Ғойибов иккимизга пахта тозалаш машиналарида ишлаш, уларни ремонт қилиш сир-асрорларини пухта ўргатдилар. Энг сўнггида «Ўзим билган барча жараёнлар билан сизларни таништириб бўлдим. Энди бемалол мустақил ишлаб кета оласиз. Лекин бир нарсани унутмангки, малакангизни тинмай ошириб боринг. Қўшимча китоблар ўқинг, ўрганинг», — деб қайта-қайта тайинлади, оқ йўл тилаб қолди...

Ҳа, Шариф Пирбоев 1977 йилда яхшигина касб эгаси бўлиб Навоий пахта тозалаш заводига ишга келди. Дастлабки кезлар анча қийин бўлди. «ЗХДД», «СС-15», «6А-12», «3-ОВПА» сингари машиналар «тили» унга сирлидек туюлди. Планни бажаролмай, танбеҳ эшитган, мукофотсиз қолган вақтлари ҳам бўлди. Ўқиди, ўрганди, изланди. Вақти келиб, Шарифнинг сурати корхона «Ҳурмат тахтаси»дан ўрин олди.

Заводда электр мотори бошқарувчисининг иши жуда кўп. Негаки, ишлаб чиқаришда меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини таъминлаш, машиналарнинг бир маромда ишлашига эришиш — ҳаммаси бевосита унинг фаолиятига, меҳнатига боғлиқ.

1984 йил Шариф ҳаётида ўчмас из қолдирди. Смена охирлаб қолганди. Партком секретари Миркомил Эшмуродов ҳаммани бош инженер кабинетига йиғилишга чақирди. Инженер Толиб Сафаров сўз бошлади:

— Корхонамизга хушхабар келди. Ҳамкасбингиз Шариф Пирбоев Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати деган юксак номга сазовор бўлди. Биз уни корхона партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва маъмурият номидан қизғин қутлаймиз. Бу юксак мукофот фақат унинг ўзига эмас, у бошлиқ бригадага ҳам берилган мукофотдир. Чунки бригада бу йил 4 минг 484 тонна маҳсулот ишлаб чиқариб, рекорд кўрсаткичга эришди...

КПСС XXVII съезди шарафига — 27 зарбдор ўн кунлик ҳаракатида фаол иштирок этаётган бригада пахта тозаловчилари ўтган етти ўн кунликни муваффақиятли якунлаб, саккизинчи ўн кунликни қизғин давом эттирмоқдалар.

— Партиямизнинг олий анжуманини меҳнатда муносиб ютуқлар билан кутиб олишга бел боғлаган бригадамиз аъзолари, — дейди Ш. Пирбоев, — съездолди йили топшириғини анча барвақт бажариб, 1986 йил биринчи квартали планини съезд очиладиган кунга қадар адо этишади. Шу кунларда эришаётган меҳнат ютуқларимиз мўлжалимиз тўғри чиқишидан далолат бериб турибди.

Р. ҲАКИМОВА,
Навоий области.

СЎНГГИ СОАТДА...

● ВАШИНГТОН. Улкан «Тинчлик тасмаси» бутун Вашингтон бўйлаб чўзилди. АҚШнинг турли томонларидан ва чет элдан бу ерга келган қуролланиш пойгасига қарши курашчилар конгресс биносини, Оқ уйни, Линкольн мемориали ва Пентагонни занжир каби қуршаб олдилар. Ўн минглаб намойишчилар жами 24 километр масофада туриб, бир-бирларининг қўлларини ушлаб олдилар. Улар Хиросима ва Нагасакига ташланган атом бомбаси қурбонлари хотирасини эслаш учун, Вашингтоннинг милитаристик йўлига қарши норозилик билдириш учун бу ерга тўпландилар.

● ЛОНДОН. Бу ерда илғор ёзувчилар уюшмасининг конференцияси ўз ишини тугатди. Конференцияда империализмнинг ҳарбий сиёсатига қарши, Американинг ўз ҳукмини ўтказишга қаратилган сиёсатидан мустақил бўлишга уринаётган давлатлар билан бирдамлик ҳаракатини мустаҳкамлаш ва кенгайтиришга ёрдамлашиш, Оқ уйнинг Никарагуага босқинчилик қилишига йўл қўймаслик учун курашни кучайтириш ҳақида қарор қабул қилинди. 50 йил муқаддам тузилган шу ташкилотнинг юбилей анжуманида жаҳондаги 11 мамлакатдан ёзувчилар ва олимлар қатнашдилар. Улар орасида Ҳиндистон, Буюк Британия, Покистон, СССР, ГДР, Франция ва бошқа давлатларнинг намояндалари бор.

● СТОКГОЛЬМ. Швециянинг Мальме шаҳрида БМТнинг ёшлар ўртасида ишсизлик проблемаларига оид халқаро конференцияси иш бошлади. Дунёдаги 40 мамлакатдан келган юзга яқин социологлар, экономистлар, касаба союз арбоблари, шунингдек, халқаро ташкилотларнинг вакиллари тўрт кун давомида ёшларнинг ишлаб чиқариш фаолиятидаги иштироки масалаларини, уларни иш билан таъминлаш проблемаларини, ёш авлод ўртасида ишсизликни тугатиш йўлларини муҳокама қиладилар.

Ғарбий Европа мамлакатларида ёшлар орасида ишсизлик ғоят хатарли даражада юқорилигича қолмоқда ва янада кўпайиб боряпти, деб таъкидлайди Швецияда чиқадиган «Норшенсфламман» газетаси. Скандинавия мамлакатларида ёшларни ишга жойлаштириш масалалари ғоят кескинлигича қолмоқда.

● УММОН. Исроил ҳукумати бир қанча тадбирларни маъқуллади. Бу тадбирлар, жумладан, Исроилнинг ҳарбий маъмурларига фаластинликларни азалий араб ерларидан кўчириб юбориш, уларни суд ва терговсиз турмаларга ташлаш ҳуқуқини беради. Исроил ҳукумати, шунингдек, Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида ва Ғазо секторида фаластинлар учун турмалар ва қамоқ лагерлари тармоғини анча кенгайтириш тўғрисида ҳам қарор қабул қилди.

Арабларни кўчириб юбориш ва «огоҳлантирувчи қамоққа олишлар», аллақачоноқ сионистларнинг амалий ишига айланган. Бироқ шарҳловчиларнинг таъкидлашларича, ҳукуматнинг қарори бу ваҳшиёна методларни мисли кўрилмаган кўламларда амалга оширишга имкон беради, фаластинликларни ғарбий соҳилдан ва Ғазодан оммавий равишда қувғин қилишга, Исроилнинг ҳукмрон сионистик доиралари очиқдан очиқ ўтказаётган аннексия сиёсатига кенг йўл очиб беради.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ЖАНГОВАРЛИК ҚАНИ?

Партия группалари бевосита ишлаб чиқаришда, коллектив ўртасида иш олиб боради. Коммунистларнинг жанговарлигини, активлиги ва ишдаги авангардлигини ошириш ҳамда ўзи фаолият кўрсатаётган бригадада план ва мажбуриятларни бажаришга сафарбар этишда унинг роли катта. Хўш, шундай экан, Тошкент шаҳридаги 1-уйсозлик комбинати бошланғич партия ташкилоти партия группаларининг жанговарлик ролини ошириш юзасидан қандай иш олиб борди? Унинг коллективни тарбиялашдаги ролини янада кучайтириш учун нималар қилди? Бошланғич ташкилотнинг бу соҳадаги фаолияти шу кунларда бўлиб ўтаётган партия группалари ҳисобот ва сайлов йиғилишларида кўзгудагидек ўз аксини топмоқда.

Куни кеча комбинатнинг 6-пайвандлаш бригадаси партия группасида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида қатнашиб, группа фаолияти ва айни пайтда ана шу группа билан яқиндан иш олиб бориши ва уларга изчил раҳбарлик қилиши лозим бўлган бошланғич партия ташкилотининг фаолиятига тегишли баҳо бериш имконияти туғилди.

Партия группаси ҳисобида олти коммунист ва бир КПСС аъзолигига кандидат бор. Коммунистларнинг деярли ҳаммаси тажрибали пайвандчилар. Улар ташкилотчилик ва тарбиявий ишларда коллективнинг ўзаги ҳисобланади, айни пайтда КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Айниқса, Турғун Қодиров, Умар Ўрозматов, Тангри Худойберганов беш йиллик шахсий топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашаётган уйсозлар ўртасида ғолиблик қилмоқдалар. Бригадада ойлик ва квартал топшириқлари мунтазам ошириб бажарилмоқда. Группа коммунистлари якунловчи йил планларини 10 декабргача, келгуси йил биринчи квартал планини эса КПСС XXVII съезди очиладиган кунгача бажариш ташаббуси билан чиқдилар. Комбинатдаги кўпгина ишчилар ана шу ташаббусга қўшилиб меҳнат қилишяпти.

Бригада коммунистларининг меҳнатда эришган муваффақиятлари партия группаси ташкилотчиси Тожинисо Норматованинг ҳисобот докладида ўз аксини топди. У ишлаб чиқариш топшириқларини бажариш учун ҳар бир коммунист қандай ҳисса қўшаётгани ҳақида узоқ тўхталди, уларнинг меҳнат фаолиятига бирма-бир баҳо бериб чиқди ва... партия группаси ташкилотчиси ўз ҳисобот докладини шу билан тугатиб қўя қолди. Ана шундагина группада ҳисобот-сайлов йиғилишига пухта тайёргарлик кўрилмагани, амалга оширилган ишлар ва бажарилиши лозим бўлган вазифалар, якунловчи йилда бригада, умуман, корхона олдида турган, шунингдек, келгусида амалга оширилиши лозим бўлган энг муҳим муаммолар эътибордан четда қолдирилгани маълум бўлиб қолди.

Комбинат бошланғич партия ташкилоти ҳам группа фаолиятида муҳим роль ўйнайдиган ҳисобот-сайлов йиғилишига тайёргарлик кўришда унга зарур ёрдам кўрсатмаган. Ана шу сабабли группа ташкилотчисининг ҳисоботи ҳам, музокарада қатнашган коммунистларнинг сўзлари ҳам юзаки ва таҳлилсиз бўлди. Бригада фаолиятида йўл қўйилган камчиликлар, хатолар ўзининг танқидий баҳосини топгани йўқ. Коммунистларнинг олдинги йиғилишларида қабул қилинган қарорлар ижроси тўғрисида тўхталинмади. Ҳолбуки, ўтган йиғилишларда бригадада ва умуман, комбинатда ишлаб чиқариш жараёнини тезлаштириш, оғир қўл меҳнатини камайтириш, ишчиларга унумли меҳнат қилиш учун зарур шароитлар яратиб бериш тўғрисида бир қанча фойдали таклифлар ва мулоҳазалар билдирилган эди. Жумладан, бригада бутун кун давомида металл арматураларини пайвандлаш билан машғул бўлади. Бироқ уларга берилган қўлқоплар сифатсиз материалдан тикилгани сабабли смена охирига бормай яроқсиз ҳолга келиб қолади. Ҳолбуки, ишчилар бундай қўлқоплар билан аҳён-аҳёндагина таъминланадилар.

Шунингдек, қишнинг совуқ кунларида музлаб қолган дастгоҳларни иситиб ишга туширгунча бир неча соатлаб вақт йўқотилар эди. Ҳозир эса кондиционерлар ишлатилмаётгани сабабли меҳнат шароити яна ҳам оғирлашди. Металл вақтида етказиб берилмаётгани учун иш тез-тез тўхтаб қолмоқда. Коммунистлар ўз вақтида ана шу каби муаммоларни ҳал қилиш тўғрисида таклифларини киритган эдилар. Бошланғич партия ташкилоти ва комбинат маъмурияти қуйидан бўлган бу истак ва мулоҳазаларни негадир эътиборсиз қолдирди.

Ҳамма иш қатъий, онгли интизомдан бошланади. Партия группасида меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш тўғрисида жуда кўп гапирилди, бу ҳақда кўпдан кўп протоколлар тўлдирилди. Бироқ ҳамма иш шу билан чекланиб қўя қолинди. Бригадада баъзи ишчилар топширилган вазифага масъулият билан қараб, ўзининг бутун куч ва имкониятини план топшириқларини бажаришга қаратган бир пайтда баъзи кишилар меҳнат интизомини бузди, ҳатто ичкиликка берилиб, ишга маст бўлиб келишди. Бироқ на партия группаси ва на бошланғич ташкилоти улар билан етарли иш олиб бормади. Тўғрироғи, интизомни бузаётган ва ичкиликбозлик қилаётган шахслар қилмишига панжа орасидан қараб келдилар. Ишга маст бўлиб келган А. Тўлегенов ва А. Бекировнинг масаласи группа йиғилиши муҳокамасига киритилмади. Коммунистлар ҳам «ўзингни бил, ўзгани қўй» қабилида иш тутиб ўз ҳамкасбларининг юз тубан кетишига бефарқ қараб турдилар. Афсуски, партия группаси изчил шуғулланиши лозим бўлган мана шундай ҳоллар ҳисобот-сайлов йиғилишида тилга олингани йўқ.

Йиғилишда умуман, партиявий ишнинг муҳим соҳаси бўлган ташкилий-тарбиявий ишлар, коммунистларнинг ўқиши, уларнинг сиёсий ва иқтисодий билимларини мунтазам ошириб бориш, партия аъзоларининг активлигини, ташаббускорлигини янада ошириш каби масалалар докладда ҳам, нутқларда ҳам бутунлай четлаб ўтилди. У ёки бу ишчининг фаолиятидаги нуқсонлар, группа ҳаётидаги камчиликлар ошкора ва принципиал муҳокама қилинмади. Ҳатто КПСС аъзолигига кандидат Т. Худойбергановга шу пайтгача доимий партия топшириғи берилмагани ҳақида мулоҳаза билдирилганида группа ташкилотчиси Т. Норматова бу ҳақда ўз фикрини айтмади. Йиғилишда қатнашган бошланғич партия ташкилоти секретари Л. Гульченко фақат берилган саволларга жавоб қайтариш билан кифояланди, холос. Ҳолбуки, комбинат коммунистларининг етакчиси группа ҳисобот-сайлов йиғилишида қатнашар экан, бу ерда «меҳмон» сифатида эмас, балки унинг энг яқин ёрдамчиси сифатида иштирок этиши лозим эди. Бироқ у бундай қилмади.

1-уйсозлик комбинати бошланғич партия ташкилоти 6-бригада партия группаси ҳисобот-сайлов йиғилишини тайёрлаш ва ўтказиш даврида йўл қўйилган камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб, бошқа группа йиғилишларини юксак савияда ўтказишга эришмоғи лозим.

Ҳ. МАДАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

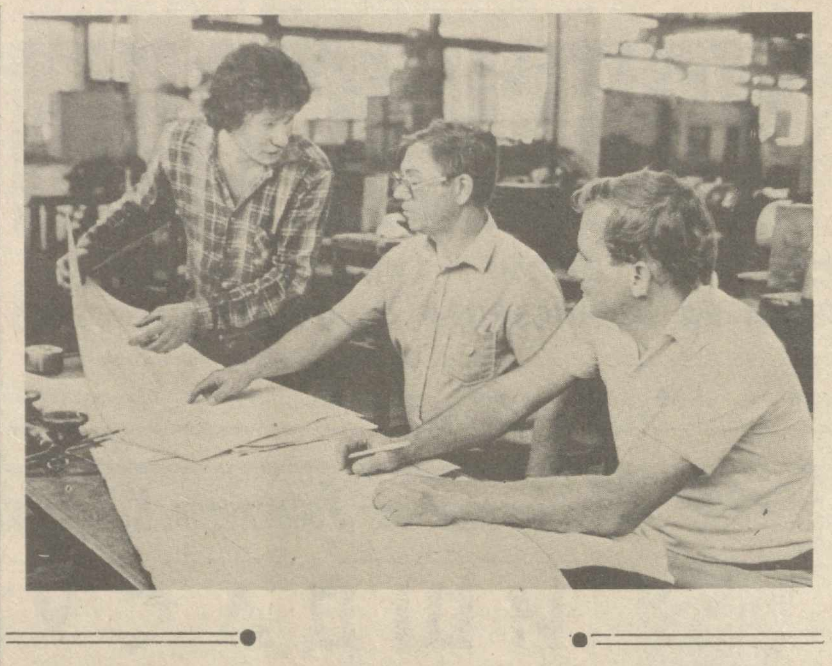

РЕЗЕРВЛАРНИ ИШГА СОЛИБ

ТОШКЕНТ области. «Узколхозстрой» бирлашмасининг Калинин районидаги тажриба-экспериментал заводи 20 хилдан ортиқ ностандарт ускуна ишлаб чиқармоқда. Корхонанинг маҳсулотлари айниқса, қишлоқ жойларда барпо этилаётган ғишт заводларида кенг қўлланилмоқда. Съезд олди мусобақасига қўшилган завод меҳнаткашлари йиллик топшириқни беш кун олдин бажариш ва планга қўшимча 250 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб чиқариш учун курашмоқдалар.

Суратда: корхонанинг механика цехи (чапдан ўнгга): — бешинчи разрядли слесарь, комсомол аъзоси Элдор Османов, экспериментал участка бошлиғи Сергей Кормилицин ва инженер-конструктор Виталий Чимарин ўртоқлар. Улар меҳнат унумдорлигини ошириш резервларини ҳаракатга келтиришда фаол иштирок этмоқдалар.

С. ВЕЛИЧКИН фотоси (ЎзТАГ).

ТАЪСИРЧАН ПЛАКАТЛАР

● Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг республика санитария маорифи уйи ичкиликнинг одам организмига, наслига, жамиятга келтираётган зарарли таъсирини ва унинг оқибатларини кенг тушунтириш учун жойларда кўплаб лекция, суҳбатлар ўтказмоқда, кинофильмлар намойиш этмоқда. Шу билан бирга рангли плакатлар ва илмий-оммабоп рисолаларни ҳам тўплаб чиқармоқда.

Яқинда Ўзбекистон ССР «Медицина» нашриёти «Жўрабекнинг қисмати» номли рангли плакатлар комплектини чиқарди. М. Муслимов, В. Шомирзаев, А. Обиджон, рассом Г. Ли яратган 9 донадан иборат бу микроплакатда ичкиликка ёшликдан ружу қўйиб, ҳаётининг ҳамма паллаларида панд еган, оиласи ва меҳнат коллективида қадрини йўқотган кимсанинг образи ҳажвий тўртликлар ва расмларда очиб берилган.

Плакатлар маҳалла, кварталларнинг чойхоналари, ишлаб чиқариш корхоналари, маданий-оқартув муассасаларида стендларга қўйилиши мумкин.

АТЕИСТИК МАВЗУДА ЛЕКЦИЯЛАР

● Қорақалпоғистон автоном республикаси санитария маорифи уйи, «Билим» жамияти, Илмий атеизм уйи томонидан ташкил этилган лекторлар группаси тез-тез аҳоли орасида бўлиб, атеистик мавзуда лекциялар ўқимоқда.

Шундай лекциялардан бири яқинда Шуманай районидаги «Партия XX съезди» совхози пахтакорлари орасида ҳам бўлиб ўтди.

Лекторлардан фалсафа фанлари кандидати С. Содиқов, врачлардан Т. Тилеумуратов, А. Файзуллаевaларнинг «Диний урф-одатларнинг зарарли оқибатлари», «Табибчилик ва дуохонликнинг зарари», «Ичкилик —эскилик сарқити ва унинг одам организмига таъсири» ҳақидаги лекциялари маҳаллий мисоллар билан бойитилганлиги учун айниқса қизиқарли ўтди.

А. ЭРГАШЕВ,
республика санитария маорифи уйи врачи.

ШЕРИКЛАР ПАНД БЕРИШСА...

Колхозлар, совхозлар ва агросаноат комплекси бошқа ташкилотларининг республика «Госкомсельхозтехника»си корхоналари билан ўзаро иқтисодий ҳамкорлиги йил сайин мустаҳкамланиб ва такомиллашиб бормоқда. Бу масала давлат комитети коллегиясида кўп марта муҳокама қилинди. Белгиланган тадбирлар натижасида колхоз ва совхозлар машина-трактор паркларининг моддий-техника таъминоти ҳамда уларга техника хизмати кўрсатиш анча яхшиланди. Бу эса ўз навбатида қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш жараёнларини янада кўпроқ механизациялаштириш, фан-техника ютуқларини кенгроқ жорий этиш имконини бермоқда.

«Госкомсельхозтехника»нинг кўпгина корхоналари ва ташкилотлари топширилган вазифани юксак масъулият билан бажармоқдалар. Улар маҳсулот реализация қилиш топшириқларини, шунингдек, автомобиль, трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ва механизмларига техника хизмати кўрсатиш топшириқларини ошириб бажараётирлар. Ўтган йилнинг ўзида республика қишлоқ хўжалигига 852 миллион сўмлик ёки белгиланганидан анча кўп миқдорда моддий-техника воситалари етказиб берилди.

НА СИФАТ, НА СУРЪАТ БОР

Халқ назоратчиларининг текшириши шуни кўрсатмоқдаки, «Госкомсельхозтехника» корхоналарининг колхоз ва совхозлар билан ўзаро молиявий муносабатида кўпгина камчилик ва нуқсонлар, шартнома қоидаларининг бузилиши каби ҳоллар ҳам рўй бермоқда. Шартнома мажбуриятларининг ўз вақтида бажарилиши ҳамда иш ва хизмат сифати устидан етарли назорат ўрнатилмаганлиги сабабли фонд интизоми бузилмоқда. «Госкомсельхозтехника» база ва омборларида талабномалар нотўғри ёзилаётганлиги натижасида буюртмачилар эҳтиёж сезмайдиган машина ва ускуналар кўплаб тўпланиб қолмоқда. Техника ва ремонт ишлари учун нотўғри нарх белгилаш ҳоллари ҳам содир бўлаётир.

«Госкомсельхозтехника»нинг бир қатор корхоналарида трактор ва машиналарни ремонт қилиш ҳамда техника хизмати кўрсатиш муддатлари асоссиз чўзиб юборилмоқда, иш сифати талабга жавоб бермайди. Вобкент район бирлашмасида ремонт қилинган 1100 та трактор текшириб кўрилганида, уларнинг бешдан бир қисмининг ремонти 47 кундан 215 кунгача чўзиб юборилгани аниқланди. Ромитан район бирлашмасида Т—4 А маркали бешта трактор ремонти нормада белгиланган муддатдан жами 461 кун кечиктириб бажарилган. Бундай воқеалар Яккабоғ, Чироқчи, Нарпай, Пастдарғом район бирлашмаларида ҳам рўй бераётгани аниқланди.

Шу ўринда тракторлар ремонти шунчалик чўзилган экан, унинг сифати яхши бўлгандир, деган савол туғилиш мумкин. Йўқ, аксинча. Тўла ремонт қилинди деб ҳисобланган техника буюртмачиларга кўп ҳолларда анчагина нуқсонлар билан жўнатиб юборилаётир. Масалан, Улуғбек районлараро бирлашмасининг Чархин бўлинмасида Т—28 Х 4 М маркали иккита тракторни ремонт қилиш икки ойга чўзилди. Улар тайёр бўлгач, текшириб кўрилганида 16 та нуқсони борлиги маълум бўлди. Жиззах областида ремонт қилиб бўлинган тракторлар ҳамда дон ва маккажўхори комбайнларининг ҳар бирида, шунингдек, двигателларнинг бешдан бир қисмида кўпдан-кўп нуқсонлар бўлгани ҳолда «ишга тайёр» деб акт тузилаверган.

Профилактик хизмат кўрсатиш планлари кўпинча барбод берилаётгани сабабли техника барвақт ишдан чиқиб, уни жорий ва капитал ремонт учун тўхтатишга мажбур бўлинмоқда. Эҳтиёт қисмлар йўқлиги сабабли техника хизмати кўрсатиш тўхтаб қоляпти. Натижада «Сельхозтехника» корхоналари профилактик техника хизмати кўрсатиш планини сон жиҳатидан уддалай олмай, иш ҳажмини пландан ортиқча жорий ремонт ҳақи ҳисобигагина ошириб бажараётирлар. 1984 ва 1985 йилларда колхоз ва совхозлардан ана шу ҳисобдан 3 миллион сўм пул кўп ундириб олинди.

Бажарилган иш нархи ва тарифларини ошириб белгилаш ҳисобига буюртмачилардан ортиқча ҳақ ундириб олиш каби ҳоллар ҳам тез-тез содир бўлиб турибди. Мисолларга мурожаат қилайлик. «Госкомсельхозтехника» ходимлари Пастдарғом районидаги «Ленинобод» ва «Ўзбекистон» колхозларидан, гарчи техника хизмати ҳақи шартномада 24,3 минг сўм қилиб кўрсатилган бўлса-да, 43,9 минг сўмни ундириб олганлар. Оқдарё район бирлашмаси А-01 двигатели ремонти учун «Оқдарё» совхозидан прейскурантда қайд қилинган 815 сўм ўрнига 1796 сўм талаб қилган. Учқўрғон, Ўрта Чирчиқ, Ворошилов, Қарши район бирлашмалари ҳам ана шундай иш тутмоқдалар. Самарқанд областида ўтган бир ярим йил ичида хўжаликлардан 156 минг сўм, «Госкомсельхозтехника» бўйича эса шу даврда жами 741 минг сўм ортиқча ҳақ ундириб олинган.

ҲАЙБАРАКАЛЛАЧИЛИК ОҚИБАТИ

Текшириш жараёнида қишлоқ хўжалик техникаси учун талабномалар тўлдиришда ҳам қатор нуқсонларга йўл қўйилаётгани очиб ташланди. Ана шундай ҳужжатлар ёзилаётганида колхоз ва совхозларнинг иқтисодий имкониятлари ҳисобга олинмайди, бу иш устидан инженерлик назорати тўла жорий қилинмаган. Масалан, Самарқанд областида 1985 йилда гарчи хўжаликларнинг саноат-молия планида техника сотиб олиш учун фақат 36 миллион сўмлик маблағ ажратиш кўзда тутилган бўлса ҳам, план интизомига хилоф тарзда 102 миллион сўмлик техника учун талабнома ёзилган. Бухоро ва Қашқадарё областлари хўжаликлари ҳам эҳтиёжидаги 17 ва 31 миллион сўмлик ўрнига 44 ва 50 миллион сўмлик техникага талабнома беришган. Натижада «Госкомсельхозтехника» омборлари ва базаларида шу техниканинг талай қисми туриб қолиб, яроқсиз ҳолга келяпти. Нормадан ортиқча тўпланиб қолган машиналар, эҳтиёт қисмлар ва ускуналарни реализация қилиш тадбирлари эса белгиланмаётир. Текшириш ўтказилган район бирлашмаларида ўтган йилнинг ўзида хўжаликлар 373 минг сўмлик техникани олишдан воз кечганлар.

Қишлоқ хўжалик техникаси сотиб олиш учун талабнома тўлдиришдаги нуқсонлар ҳамда ўзаро ҳисоб-китоб устидан етарли назоратнинг йўқлиги сабабли колхоз ва совхозларнинг «Госкомсельхозтехника»дан дебитор қарзлари тобора ўсиб, шу йилнинг 1 майигача ўтган йилга нисбатан 27 процент кўпайди. Харидорлар билан ўзаро ҳисоб-китоб вақтида солиштириб чиқилмаяпти, кўпинча шу ҳақдаги актлар расман ёзилмоқда, уларда дебитор қарзларнинг миқдори аниқ кўрсатилмайди.

«Госкомсельхозтехника» бирлашмалари муддати ўтган қарзлар учун колхоз ва совхозлардан катта миқдорда жарима ундириб олмоқдалар. Бу жарималар бирлашмаларга катта даромадлар келтиргани ҳолда, хўжаликларнинг экономикасига салбий таъсир кўрсатмоқда. «Госкомсельхозтехника» корхоналари ўтган бир ярим йил мобайнида ўз қарзларини вақтида тўламагани учун техника етказиб берувчи заводларга 4,1 миллион сўм миқдорида жарима тўлаб, колхоз ва совхозлардан эса 9,8 миллион сўм жарима ундириб олганлар. Шу йўл билан тўпланган 5,7 миллион сўмлик даромад ана шу корхоналар жами даромадларининг 21 процентини ташкил қилган.

Бирлашмалар колхоз ва совхозларга техника ва товар етказиб бериш юзасидан белгиланган топшириқларни бажармаётирлар. «Госкомсельхозтехника» автотранспорти кўпинча қишлоқ хўжалик соҳасига алоқаси бўлмаган ташкилотларнинг юкини ташиш билан банд бўлгани сабабли хўжаликлар техникани ўз кучлари билан олиб кетишга мажбур бўлаётирлар. Ана шу ишнинг ўзига кейинги бир ярим йил ичида жами транспорт харажатининг 30 проценти, яъни 3,8 миллион сўм тўланган.

Бир қатор «Сельхозтехника» область бирлашмаларининг ишлаб чиқариш-транспорт корхоналарида автомашиналарнинг сабабсиз тўхтаб тургани, улардан фойдаланиш коэффициенти жуда ҳам паст эканлигини қандай изоҳлаш мумкин? Сирдарё область бирлашмасининг ишлаб чиқариш-транспорт корхонаси бутунлай ўпирилиш ҳолига келиб қолган. Корхона бошлиғи Ю. Баранов давлат интизомини қўпол тарзда бузган. Бу ерда юк ташиш ҳажмининг ошириб ёзилишига, қонунсиз иш ҳақи тўланишига ва мижозлардан бажарилмаган иш учун ҳам ҳақ ундириб олинишига йўл қўйилган.

Юқорида қайд этилган барча фактлар республика Халқ контроли комитети мажлисида муҳокама қилинди. Айбдор мансабдор шахслар жавобгарликка тортилдилар, Сирдарё область бирлашмасининг ишлаб чиқариш-транспорт корхонаси бошлиғи Ю. Баранов эса хизмат вазифасидан бўшатилди. «Госкомсельхозтехника» раҳбарлари ишдаги барча камчиликларни ва нуқсонларни тугатиш учун тегишли чора кўришга ваъда бердилар. Агросаноат комплекси бўйича шериклар ўртасида бир-бирларига панд беришлар тезда барҳам топмоғи лозим. Бу ҳозир республика далаларида мўл ҳосил етиштириш учун кураш қизғин давом этаётган ҳамда пахта йиғим-теримига пухта тайёргарлик кўрилаётган шу кунларда, айниқса, муҳимдир. Шунга эришмоқ керакки, далада бирорта трактор ёки пахта териш машинаси, транспорт воситалари сира тўхтаб қолмасин. Бутун имконият мўл «оқ олтин» ҳосили етиштиришга, план ва мажбуриятларни муваффақиятли бажариб, беш йиллик ҳамда унинг якунловчи йили топшириқларини муддатидан илгари уддалашга қаратилмоғи керак.

Бу соҳада республика халқ контроли органларидан ҳам актив иш олиб бориш талаб қилинади. Улар қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, фан-техника тараққиёти ютуқларини кенг жорий қилиш масалаларига чуқур кириб боришлари, бу ишда принципиаллик кўрсатиб, ҳар қандай хато ва камчиликларга қарши изчил кураш олиб боришлари лозим. Бу — уларнинг КПСС XXVII съездини ҳамда Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб кутиб олиш учун олиб борилаётган умумхалқ курашига қўшадиган салмоқли ҳиссаси бўлади.

Б. ҚУРБОНБОЕВ,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети раисининг ўринбосари.

ТЕЖАМКОРЛИК—ЮТУҚЛАР КАЛИТИ

МАШИНИСТЛАР ШИОРИ

Депомиз коллективи йил бошидан буён плandан ташқари 11 минг 100 тонна халқ хўжалиги юкларини ташиб берди. Бу эса КПСС XXVII съезди шарафига олинган мажбуриятда кўзда тутилганидан 2,5 баравар кўпдир. Моҳир машинист Анатолий Савельев Фарғона водийсининг пўлат йўлларида чорак асрдан буён оғир юкли поездларни бошқармоқда. У бошлиқ бригада ёнилғини тежаб қолиш жиҳатидан Марғилон узелида энг яхши коллектив саналади. Шу йилнинг ўзида бригада тежаб қолган ёнилғи 15 рейсга етарлидир.

Умуман, локомотив бригадаларимиз ҳозиргача салкам 40 тонна ёнилғини иқтисод қилдилар. Бу эса деподаги бутун локомотивларнинг 3 кун ишлаши учун кифоя қилади. Анатолий Савельевнинг издошлари ва шогирдлари Юрий Старцев, Алижон Абдуллаев, Мамашюкир Маматовлар ҳам тежамкорлик учун курашга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Илғор машинист А. Савельев 1964 йилдан буён поезд бошқаради. Шу йиллар давомида бой тажриба тўплади. Депо участкасидаги ҳар бир қарич йўл унга таниш. Шунинг учун ҳам поезд бошқарганда қаерда локомотивга куч бериш, қаерда ёнилғи тежаш мумкинлигини яхши билади. Коллективимизда КПСС XXVII съезди шарафига шахсий совға тайёрлаш ташаббусини Анатолий Савельев Ўрта Осиё темирйўлчилари даврасида биринчи бўлиб бошлаган эди. Съездолди йилининг олти ойи ичида тежалган ёнилғи ҳисобига кейинги икки ойда поезд бошқариш ҳаракатининг ташаббускори бўлди. Ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар сафарга чиққанда камида 3,5 процентдан ёнилғи иқтисод қилишга эришяпти. У съезд шарафига олган мажбуриятини мўлжалдагидан ҳам зиёда қилиб адо этаётир.

Қимматли ташаббус магистралда кенг қанот ёзди. Ўрта Осиё темир йўлида унинг издошлари тобора кўпайиб бормоқда. Ўзи ишлайдиган деподагина Анатолий Сергеевичнинг ташаббусига қўшилганлар юз кишидан ошади.

Бир группа локомотивчилар бригадалари «1986 йил 1 квартал планини съезд кунигача бажарамиз!» деган шиор остида ишламоқдалар. Қатор машинистларимиз ҳозирнинг ўзидаёқ йиллик топшириқни бажаришга эришдилар. Улар оғир юкли поездларда юк ташиш ҳаракатини кенг авж олдириш йўли билан нормадан ташқари минглаб тонна машина-ускуна, қурилиш материаллари, озиқ-овқат маҳсулотлари, нефть, цемент ташишга муваффақ бўлмоқдалар. Машинист А. Савельев йил бошидан буён тежалган ёнилғи ҳисобига 18 та оғир юкли поездни бошқарди. Плandan ташқари қарийб 9,5 минг тонна юк ташиб берди. Холмуҳаммад Қўчқоров, Александр Старковлар ҳам ундан орқада қолаётганлари йўқ. Улар тежалган ёнилғи ҳисобига 6—7 поездни бошқариб, плandan ташқари 8,5 минг тоннадан ортиқ юкни манзилга элтдилар.

Марғилон локомотивчилари етти ойлик планни муддатидан илгари бажариб, съезд шарафига қабул қилган мажбуриятларини ортиғи билан адо этишяпти. Съезд очиладиган кунгача планга қўшимча яна ўн минглаб тонна халқ хўжалик юклари ташилади.

С. ОТАХОНОВ,
Марғилон локомотив депосининг бошлиғи.

«МИХАИЛ СОМОВ»:

ШИМОЛГА ТЎҒРИ ЙЎЛ

«ВЛАДИВОСТОК» МУЗЁРАРИ сўнгги ниҳоятда қалин муз массивини босиб ўтиб, 71-параллелни кесиб ўтиб, «Михаил Сомов» илмий-тадқиқот кемасини оғир музликлардан олиб чиқди.

Арктика юриши тарихида музёрар кема биринчи марта қишда музлик қитъаси соҳилларига етиб бориб, ўтиб бўлмайдиган музни ёриб, музлик асирга туширган кемани ҳалос этиб, уни оғир музликлар орасидан гарантияланган сузиш районига олиб ўтди.

Тиниқ сувгача салкам минг километр қолди, лекин энди бу масофа бир йиллик музлар ва музи эриган сувлардан ўтадиган шимолга олиб борувчи тўғри йўлдир. Обҳаво ҳар қачонгидек денгизчиларни эркаламаяпти, бироқ ҳозир ҳаракатнинг ўзи эмас, унинг тезлигигина обҳаво инжиқликларига боғлиқ бўлиб турибди. Сутканинг исталган вақтида ҳаракат қилиш имкониятига эга бўлганда иккала кема ҳам тезликни оширмоқда. Совет денгизчилари, олимлари, учувчиларининг мисли кўрилмаган операцияси инсоннинг табиат кучлари устидан улкан ғалабаси билан ниҳоясига етмоқда.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бўлими мудирининг ўринбосари ўртоқ Олег Николаевич **Веденскийни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

УЧҚЎРҒОН РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Қайқи қишлоқ Совети аҳолиси номидан ёзилган хатдаги фактлар текширишда тасдиқланди. Ҳақиқатан ҳам қишлоқ Совети территориясига жойлашган Охунбобоев номли ва «Ленинград» колхозларида замонавий спорт иншоотлари йўқ. Охунбобоев номли колхозда стадион қуриш учун ер ажратиб берилди. Тегишли ташкилотларга стадион қуриш лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш учун буюртма берилди. Стадионни 1986 йилда қуриш кўзда тутилмоқда.

Ҳозирги кунда ёшлар район марказидаги, шунингдек, Кўтай, Янгиер, Ҳамза, Кўтай-Ўлмас қишлоқ Советлари территорияларидаги стадионларда спортнинг футбол, волейбол ва бошқа турлари билан шуғулланмоқдалар.

Район Совети ижроия комитети барча хўжаликларда ёшларнинг физкультура ва спорт билан шуғулланишлари учун зарур чора-тадбирларни кўрмоқда.

ХАТИРЧИ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— А. Икромов номли совхознинг Навандақ қишлоғи аҳолисини ичимлик сув ва газ билан таъминлаш ҳамда болалар боғчаси ташкил этиш тўғрисидаги хат ўрганиб чиқилди.

Совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти бу масалаларни тез орада ҳал этишни ўз зиммасига олди. Ҳозирги кунда қишлоқ аҳолисига махсус цистерналарда ичимлик сув келтирилмоқда. Экинларни суғориш учун ариқ қазиб берилди.

Навандақ массивининг бош плани ишлаб чиқилди. Майда қишлоқлар тугатилиб, марказлашган посёлка барпо этиш кўзда тутилмоқда.

ҚАМАШИ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Пасттол қишлоғида яшовчи Қ. Қўйлиевнинг хатида баён этилган фактлар тўла тасдиқланди.

Ҳақиқатан ҳам Қизилтепа қишлоқ Совети чегарасида жойлашган район колхоз бозори филиалида сабзавот маҳсулотларининг қиммат нархда сотилишига йўл қўйилган. Ошхона ва буфетларда тайёрланаётган овқатларнинг сифати паст ва санитария ҳолати ёмон эканлиги аниқланди.

Район матлубот жамияти правлениеси раиси Х. Орзиевга, умумий овқатланиш корхонаси мудири К. Эшонқуловга савдодаги камчиликларни тугатиш, овқатлар сифатини яхшилаш юзасидан чора-тадбирлар белгилаш вазифаси топширилди. Шунингдек, район санитария-эпидемиология станцияси зиммасига савдо точкалари ва колхоз бозорларида санитария-гигиена қоидаларини доимий назорат қилиб бориш юклатилди.

ХИВА ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Шаҳарнинг Октябрь 60 йиллиги кўчасида яшовчи пенсионер Раҳим Назарий хати ўрганиб чиқилди. Ҳақиқатан ҳам Хива шаҳридаги колхоз бозори қурилиши суст олиб борилядти. Бу масала шаҳар Совети ижроия комитетида муҳокама қилинди. Қурилишни тезлаштириш чора-тадбирлари белгиланди.

Аҳоли истиқомат қиладиган жойларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилишни яхшилаш тадбирлари ишлаб чиқилди. Янги магазин ишга туширилди.

Шаҳар меҳнаткашларининг дам олишини ташкил этиш борасида ҳам камчиликларга йўл қўйилган. Шаҳар истироҳат боғи дирекцияси ташкил қилинди.

Умумий овқатланиш хизматини яхшилаш мақсадида истироҳат боғида яна битта чойхона ташкил этиладиган бўлди.

Ф. ЭНГЕЛЬС ТУҒИЛГАН КУННИНГ 165 ЙИЛЛИГИ ВА ВАФОТ ЭТГАН КУНИНИНГ 90 ЙИЛЛИГИГА

ЭНГЕЛЬСНИНГ ИЖОДИЙ МЕРОСИ ВА ҲОЗИРГИ ЗАМОН

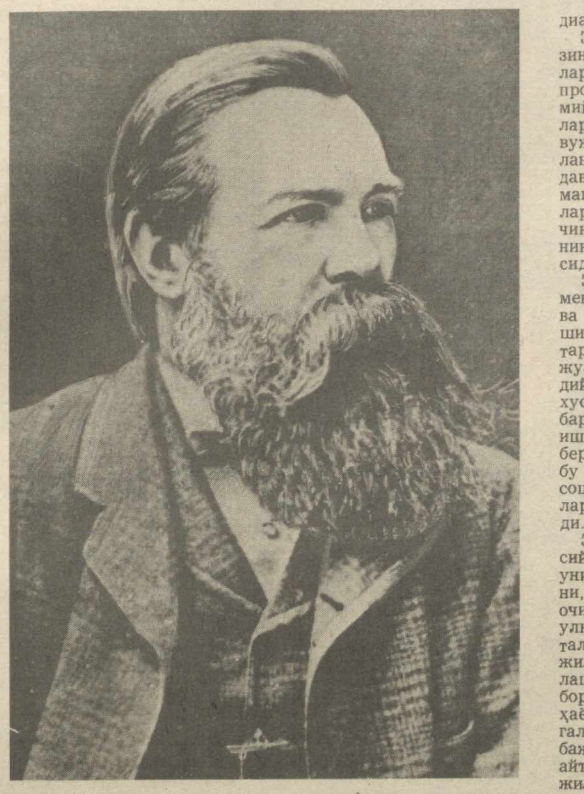

Илмий коммунизм асосчиларидан бири, Карл Маркснинг сафдоши ва дўсти Фридрих Энгельс тўғрисида Энгельснинг ўзи Уйғониш даврини тавсифлаган сўзлар билан шундай дейиш мумкин: «бу давр титанларга муҳтож ва у моҳияти, жўшқинлиги, характери, кўп қирралилиги ва билимдонлиги жиҳатидан титанларни дунёга келтирди».

Маркс ва Энгельсни дунёга берган давр ишчилар синфининг ижтимоий кураши майдонга чиқиши билан боғланган эди. Гениал философ, материалист, иқтисодчи, тарихчи, ажойиб публицист, ўнлаб турли тилларни билган жўшқин революционер— Энгельс ўзининг бутун ҳаётида Маркс билан биргаликда ишчилар синфини ҳам жисмоний, ҳам маънавий ва интеллектуал куч сифатида капиталистик жамиятни революцион тарзда ўзгартира олишга қодир бўлган синф деб юксакликка кўтарди. Энгельс 1842 йилда савдо уйининг хизматчиси сифатида ишчиларнинг аҳволи билан яқиндан таниша бошлади ва натижада келажакда социализм учун кураш олиб боришдан бошқа йўл йўқ, деган хулосага келди. Орадан уч йил ўтгач, Энгельснинг «Англияда ишчилар синфининг аҳволи» деган китоби босилиб чиқди. У бу асарида социалистик революциянинг муқаррарлигини исботлаб берди.

Энгельс 1844 йилда Маркс билан шахсан танишади. Шундан бошлаб уларнинг олий даражадаги самарали ҳамкорлиги бошланди. Улар иккита ниҳоятда муҳим асарни «Муқаддас оила» ва «Немис идеологияси» китобларини яратишди. Бу асарларда дунёга ва ижтимоий ҳаётга идеалистик қарашларни фош қилиб, янги материалистик дунёқараш ва илмий социализм негизларига асос солдилар.

1848 йилда машҳур «Коммунистик партия манифести» дунёга келди. Маркс ва Энгельснинг бу мўъжазгина китобчаси жуда кўплаб жилдларга арзийди. Унда Ленин сўзлари билан айтганда, «Янгича дунёқараш, яъни ижтимоий ҳаёт соҳасини ҳам ўз ичига олган изчил материализм, тараққиёт тўғрисидаги энг мукаммал ва чуқур таълимот бўлган диалектика, синфий кураш назарияси ва янги, коммунистик жамият ижодчиси бўлган пролетариатнинг оламшумул тарихий революцион роли доҳиёна бир суратда аниқ ва равшан баён этилган».

Энгельс фалсафа, социология, тарих, сиёсий иқтисод, юриспруденция ва давлат, табиий фанлар, ҳарбий иш, дин, адабиёт, санъат проблемаларининг буюк тадқиқотчиси эди. У кўриб чиқилаётган проблемаларнинг исталганида қандайдир янги, тарихий жиҳатдан муҳим фикрни билдира олар эди. Бизнинг бугунги давримизда ҳам Энгельс асарларини билмай ва ўрганмай туриб маълумотли киши бўлиш мумкин эмас.

«Анти-Дюринг» ва «Табиат диалектикаси» асарларига мурожаат қилайлик. Уларнинг биринчисида марксизмга бутун бир таълимот, қарашларнинг бир системаси сифатида тўлақонли характеристика берилган. Унинг бутун таркибий қисмлари: фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм кўриб чиқилган. Бунда Энгельс уларни оммалаштирибгина қолмай, айни пайтда марксистик фанни ривожлантирувчи бир қатор янги фикрлар билан бойитди. Иккала асарда ҳам материалистик диалектика моҳиятини очиб беришга алоҳида эътибор берилган. Ҳозирги пайтда ҳам ўнг ва сўл қарашлардаги ҳар хил «марксшунослар» материалистик диалектика моҳиятини бузиб кўрсатишга уриниб келадилар. Бир хиллар диалектика тушунчаси инсон фаолиятининг фақат ақлий жиҳатларигагина тегишли бўлиб, субъектив характердадир, табиатда ва ижтимоий тараққиётда ҳеч қандай диалектика йўқ, деб даъво қиладилар. Бошқалар эса социал муносабатларга оид бўлгандагина диалектика ҳақида гапириш мумкин, деб уқтиришади. Энгельс ўзининг юқорида айтиб ўтилган асарларида шуни ғоятда ишонарли қилиб исботладики, инсоннинг диалектик тафаккури табиатда ва жамиятда рўй бераётган диалектик жараёнларнинг инъикосидир. Бундай объектив диалектикасиз субъектив диалектиканинг ўзи йўқ.

Энгельснинг марксизм хазинасидан жой олган асарларида кўпгина долзарб проблемалар тўғрисида илмий асосланган маълумотлар бор. Булар ҳаётнинг вужудга келиши ва ривожланиши, турли тарихий даврларнинг ижтимоий формациялари ҳақидаги, синфлар ва давлатларнинг келиб чиқиши, иқтисод ва сиёсатнинг муносабатлари тўғрисидаги маълумотлардир.

Энгельс ўзининг фундаментал «Оила, хусусий мулк ва давлатнинг келиб чиқиши» деган асарида конкрет тарих таҳлили асосида буржуазия назариётчилари абадий ва ўзгармас деб атаган хусусий мулк ва давлатга барҳам берилишини жуда ишонарли равишда кўрсатиб берди. Ленин Энгельснинг бу асарини «ҳозирги замон социализмининг асосий асарларидан биридир», деб атади.

Энгельснинг марксча сиёсий иқтисод моҳиятини, унинг предмети ва методини, тарихий аҳамиятини очиб беришдаги хизматлари улкандир. Энгельс «Капитал»нинг иккинчи ва учинчи жилдларини нашрга тайёрлашда жуда катта иш олиб борди. Бу асар Маркс ҳаётлиги пайтида ёзилиб тугалланмаган эди. Энгельс бажарган бошқа ишларни айтмаганда ҳам, ана шу жилдларнинг ўзи ҳам инсониятнинг бебаҳо мулкидир.

Энгельснинг кўплаб асарлари диққат марказида капитализмга хос бўлган қонунлар таҳлили туради. Бу қонунлар объектив равишда ана шу тузумни инқирозга етаклайди ва пировард натижада уни янги, янада юксакроқ ижтимоий тузум билан алмаштиришга олиб боради. Илмий коммунизм субъектив уйдирмалар меваси эмас. У Энгельс ёзганидек, бир томондан буржуа жамиятида ҳукмронлик қилаётган капиталистлар билан ёлланма ишчилар ўртасидаги синфий қарама-қаршиликларни, иккинчи томондан эса ишлаб чиқаришдаги анархияни кузатиш натижасидир.

Буржуа жамиятидаги қарама-қаршилик капиталистик тараққиёт жараёнининг ўзида дунёга келади. Худди ана шу жараён бойлар ва камбағаллар, меҳнат билан капитал ўртасидаги муносабатларни узлуксиз суратда кескинлаштиришга олиб боради. Ана шу қарама-қаршиликлар жиддийлашган сари буржуа давлатининг жамиятнинг барча ишларига аралашуви кучаяди. Унинг репрессив, ҳарбий-бюрократик функциялари ошиб боради. Бунда у армия, полиция ва бошқаларга таянади. Энгельс бу ҳокимият бутун жамиятни ва давлатнинг ўзини ҳам ютиб юбориш билан қўрқитади, деб ёзган эди.

Бунга АҚШ ёрқин мисолдир. У ерда давлатнинг ҳарбий-саноат комплекси билан қўшилиб кетиш жараёни юз бермоқда. Айни пайтда давлат ана шу комплексга бўйсуниб қолмоқда. Бу комплекс борган сари ҳукмрон кучга айланмоқда. Мамлакатнинг ички ва ташқи сиёсатини белгиламоқда. Америкада чиқадиган «Интернэшнл геральд трибюн» газетаси, АҚШ ҳукумат органларининг роли йўқолиб бормоқда, деб бекорга ёзгани йўқ.

Энгельс Германиянинг истиқболида жаҳон урушидан бошқа ҳеч қандай бошқа уруш бўлиши мумкин эмаслигини ғоятда аниқлик билан айтиб ўтган эди. В. И. Ленин бу фикрни буюк башорат, деб кўрсатган эди. Энгельс вафотидан сўнг йигирма йил ўтгач, биринчи жаҳон уруши бошланиб кетди. Сал ўтмай эса иккинчи жаҳон уруши юз берди. Натижада фашизм тор-мор этилиб, жаҳон социалистик системаси қарор топди, колониализм ҳалокатга юз тутди.

Капитализм тарих майдонини ўз хоҳиши билан ташлаб кетишни истамай, жонжаҳди билан ҳарбий кучга ёпишиб олди. Халқларга ўз ҳукмини ўтказиш учун қурол-яроғларнинг янги турларида устунликка эришишга уринмоқда. Европадаги ҳарбий омборлар ва базалар Энгельс давридаги крупп милтиқлари ва маузерлар билан эмас, балки «першинг»лар, қанотли ракеталар ва оммавий қирғин келтирувчи бошқа воситалар билан тўлиб кетган. Реакцион империалистик кучлар милитаризмни шу даражада кучайтириб юбордиларки, инсоният мавжудлигининг ўзи хавф остида қолди. Аммо Энгельс айтганидек, капитализм ўз қисматидан қочиб қутулолмайди. Одамни одам эксплуатация қилишга асосланган система ўз шахсий хатти-ҳаракатларининг аччиқ мевасини тотишга мажбур. Яккаю ягона йўл — Маркс ва Энгельс башорат қилган социализм бўлиб, у барча меҳнаткашлар учун ҳақиқий эркинлик ва социал адолат жамиятидир.

Энгельснинг номи ҳамма вақт Маркс номи билан бир қаторда туради. Чунки марксизм таълимотини унга буюк ҳисса қўшган Фридрих Энгельссиз тасаввур қилиб бўлмайди.

С. ТИТАРЕНКО,
тарих фанлари доктори,
(АПН).

ЧЎЛ ДУРДОНАСИ

Қуёшнинг ўтли нафаси борлиқни аёвсиз қиздиради. Кенг далалар узра сароб жимирлайди. Яқинда осмонни тўлдириб, чарх уриб юрган қушлар ҳам ўзини панага олган. Лекин пахтазорда ҳаёт қайнайди. Этаги ғаллазорга туташиб кетган пайкалда учта трактор шитоб билан олға интилади. Ариқларда сув жилваланади.

Ҳа, пахтакорнинг энг долзарб, энг масъулиятли дамлари бошланди. Қуёш фарзанди — ғўзанинг ҳосилига ҳосил қўшиш, уни эрта етилтириш деҳқоннинг айни кунлардаги ғайрат-шижоати, ташаббускорлиги, тадбиркорлигига боғлиқ.

Эгат оралаб юрган сифат комиссияси аъзолари бир зум пайкал четига тўпланишди. Совхоз директори ўқариқдан хатлаб ўтди-да, қийғос ҳосил тўплаётган ғўза тупларидаги кўсакларни санай бошлади:

— Бир, икки, уч, тўрт... Баракалла азаматлар, асл деҳқон мана бундай бўпти.

— Парваришни ўрнига қўйган-да. Ўзиям, Тўхтамурод ака даладан бери келмайди. Тунда ҳам сувчиларнинг ишини бир кўриб кетмаса кўнгли жойига тушмайди. Ғўзанинг рангига қараб дардини айтиб беради, —деди агроном.

Комиссия аъзоларининг фикри бир жойдан чиқди. Шу куни Тўхтамурод Қаршибоев бошлиқ бригада даласига Сифат белгиси берилди.

Биз Тўхтамурод акани катта пайкал ёқасида механизатор Раҳматбек Ғаниев билан суҳбатлашаётган пайтда учратдик.

— Ўзинг яхши биласан, ҳозир хафсаласизликка йўл қўйилдими, йил бўйи қилинган меҳнат зое кетди, деявер. Культиваторларнинг ишчи органларига ҳимоя тўсиқларини юмшоқроқ нарсадан қилмасанг, эндигина пайдо бўлаётган ҳосил нишоналари тўкилиб кетади. Ахир, бу йил чўл шароитида гектаридан 27 центнердан ҳосил олишни кўзлаяпмиз-а.

РЕПОРТАЖ

Механизатор кабинадан тушиб ҳимоя тўсиқларини яна бир карра текшириб кўрди-да, рулга ўтирди. Трактор оҳиста сузиб кетди.

27 центнер. Бу кўрсаткич бир қараганда унчалик юқори эмасдек кўринади. Аммо Меҳнатобод районида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида ҳақли равишда танқид қилинганидек, ҳосилдорлик кескин пасайиб кетганлигини ҳисобга оладиган бўлсак бу—дуруст кўрсаткич.

— Демак бу ерларда ҳам ҳосилдорликни кўтарса бўлар экан-да, — сўраймиз совхоз директори Тўра Мирзаевдан.

— Албатта. Аммо районимизда кейинги йилларда ерларни мелиорациялашга етарли эътибор берилмади. Бунда қурилиш ташкилотлари билан бир қаторда пахтакорларнинг ўзлари ҳам айбдордирлар. Ўзлаштирилган ерларни қабул қилишда принципсизликка йўл қўйилган. Ерларни ирригация-мелиорация тармоқлари тўлиқ бўлмаса ҳам қабул қилиб олишаверган. Мана энди оғирлик ўзимизга тушмоқда.

Бироқ омилкор деҳқон баҳона эмас, тадбир қидириши, мавжуд резерв ва имкониятлардан тўлиқ фойдаланиши керак. Бундан бир неча йил муқаддам хўжалигимизда ҳам пахта ҳосилдорлиги паст эди. Кенгашли тўй тарқамас, деганларидек биз мутахассислар ва миришкор деҳқонлар билан маслаҳатлашиб ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш бўйича аниқ тадбирлар тузиб олдик. Уни изчиллик билан амалга оширяпмиз. Натижа чакки эмас. Ўтган йили ҳар гектар ердан 18 центнердан қўриқ дурдонаси етиштирдик. Ваҳолонки, биз билан бир хил шароитда бўлган қўшни хўжаликда ҳосилдорлик бизникидан деярли уч баробар кам бўлди. Бу йилги аҳдимиз янада юксак, ҳар гектар ердан 22 центнердан ҳосил олиш.

Далаларда меҳнат сурони. Ҳамма эзгу ният—партиямиз навбатдаги съездини муносиб кутиб олиш ишқи билан ёнмоқда. Улар қаторида Меҳнатобод районидаги «Янгиер» совхози чўлқуварлари ҳам бор. Улар қўриқ саховатини ошириш йўлида мардона меҳнат қилиб, юксак хирмонга муносиб замин ҳозирламоқдалар.

К. РИХСИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ҚАРДОШЛИК ДАСТУРХОНИГА

● Чортоқ районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхози соҳибкорлари Бутуниттифоқ фондига мева топширишни қизғин давом эттиришмоқда. Улар Москва, Ленинград, Томск шаҳарлари аҳолисига ҳозиргача 500 тоннадан ортиқ ширин-шакар ҳўл мева жўнатдилар.

А. АСРОРОВ.

ЙИЛЛИК ПЛАН ТАЙЁР

● Бувайда районидаги Карл Маркс номли колхознинг Нортожи Йигиталиева раҳбарлик қилаётган паррандачилик фермаси коллективи зафар кучди. Улар тухум тайёрлаш бўйича 1985 йил учун белгиланган йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Давлатга 212 минг дона тухум топширилди.

Н. МАМАДАЛИЕВ.

Шунингдек, редакциямизга жамоатчи мухбирлардан деновлик Ў. Бекмуродов, наманганлик И. Тошпўлатов, хивалик Қ. Хўжаев, Б. Жуманиёзов, Ўзбекистон районидан М. Холматов, Беруний районидан О. Юсупов, шаҳрисабзлик А. Муқимов, ромитанлик Р. Тўлаев, Охунбобоев районидан М. Мираҳмедов, сирдарёлик Т. Дўсматовлар ҳам қишлоқ меҳнаткашларининг ибратли ишлари ҳақида хат-хабарлар йўллашган.

• КОЛЛЕКТИВ ВА ШАХС

БИРЛАШГАН ЎЗАР

Директор хонасига ийманибгина кирган йигит бошлиқнинг очиқ чеҳра билан кутиб олганидан ўзида йўқ хурсанд бўлиб кетди.

— Хизмат, Абдунабижон? — сўради завод директори Муҳибилла Мамажонов.

— Тўй бўлиб қолди, — жилмайди йигит.

— Табриклайман. Қани, биздан қандай ёрдам керак!?

— Ҳамма нарса етарли. Фақат тўйимга бош бўлиб, ўтказиб берсангизлар бўлгани...

Директор телефон трубкасини кўтарди. Партия ташкилоти ва комсомол комитетининг секретарлари, касаба союз комитетининг раисини йўқлади. Улар кабинетга бирин-кетин кириб келишди.

— Қани, энди тўйни қандай тартибда ўтказамиз? Кимда қандай таклиф бор?

— Четдан артистнинг кераги йўқ, — деди комсомол комитетининг секретари. — Заводимиз ҳаваскорлари шунақанги қуйлар ўрганишганки...

— Тўй бир кунда ўтса, ЗАГСдан бирор ходимни тўйга таклиф этамиз. У никоҳ қоғозини тантанали топширади, —деди бошқаси.

Хуллас, турли таклифлар айтилди. Ҳатто прокатдан келтириладиган чойнак — пиёлаю дастурхонгача коллектив ўз зиммасига олди.

Директор бошлиқ завод активлари корхона ишчиси А. Комиловнинг бахт тўйини шундай чиройли ўтказишдики, унга ҳамманинг ҳаваси келди. Дастурхонга ичкилик қўйилмади. Тўй қизигандан қизиди. Ҳали-ҳалигача бу тўйни ҳаяжон билан эслашади...

Янгийўл ун заводи коллективи барча соҳада ҳам ҳамжиҳатлик билан иш тутади. Бу коллективда қувонч ҳам, ташвиш ҳам ўртада...

Завод ишчиси Мелибой Аҳмедов ичкиликбозликка берилди-ю, ишидан путур, коллектив ўртасида обрўси кета бошлади. Ҳатто олти боланинг отаси — Мелибойни ишдан бўшатиш масаласи ҳам кўтарилди. Ишдан бўшатиш энг осон йўл. Қийини — инсонни тарбиялаш. Завод раҳбарлари, мураббийлар ана шу қийин йўлдан бордилар. Уни оғудан қайтариш учун чидам билан курашдилар. Бора-бора М. Аҳмедов ичкиликбозлик — умр эгови эканлигини тушуниб етди...

Коллектив ўртасида ичкиликбозликка қарши курашни кучайтириш ва ишлаб чиқариш участкаларида мустаҳкам тартиб-интизомни жорий этишда коммунист ва комсомоллар, мураббийлар ибратли иш олиб бораётирлар. Цех бошлиғи Петр Смотров, инженер Абдулла Ҳайруллаев, технолог Абдуманнон Камолов, мастерлардан Тамара Киселева, Али Ҳусниддинов, Жўра Сулаймонов, Фахриддин Раҳматуллаев, Анвар Ҳидиров, Соат Комилхўжаевлар цехлардагина эмас, балки маҳалла ва жамоат жойларида ҳам бу борада кенг тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Уларнинг ёрдами билан халқ назоратчилари ва «комсомол прожектори» постлари фаолияти жонлантирилди. Цехларда, магазин ва ишчи ошхоналарида тез-тез рейдлар уюштирилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси коллективда ишга онгли муносабат, ижодий ташаббускорлик руҳини кучайтирмоқда. Меҳнат унумдорлиги ортиб бораётир. План-топшириқлари муддатидан илгари бажарилиб, ҳозиргача 300 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилди. Мусобақа натижалари вақти-вақти билан якунланиб, илғорлар рағбатлантирилмоқда. Кейинги бир йил ичида ана шундай мукофотлар учун 21 минг 213 сўм сарфланди. Ишчи ва хизматчилар санаторий, курорт ва дам олиш уйларига йўлланмалар билан таъминлаб турилади. Тарихий шаҳарларга саёҳатлар уюштирилади. Шуниси диққатга сазоворки, ишчи-хизматчиларнинг тўй-ҳашамлари турли маросимларида корхона раҳбарлари, активлари, албатта, иштирок этишади. Улар тўй ва маросимлар камчиқим, ичкиликсиз завқли ўтишига бош-қош бўлмоқдалар.

М. САИДОВ.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

САНДИНОЧИЛАР АССАМБЛЕЯСИНИНГ ФАВҚУЛОДДА СЕССИЯСИ

МАНАГУА, 5 август. ТАСС мухбири С. Горбунов хабар қилади: Бу ерда Сандиночилар миллий озодлик фронти миллий раҳбарлиги олий маслаҳат органи — Сандиночилар ассамблеясининг фавқулодда сессияси ўз ишини тамомлади. Сандиночилар миллий озодлик фронти миллий раҳбарлиги билан Сандиночилар ассамблеясининг қўшма мажлислари якунлари юзасидан Сандиночилар миллий озодлик фронти структурасида ташкилий-сиёсий ўзгаришлар тўғрисида қарорлар қабул қилинди.

Д. Ортега фавқулодда сессияни ёпиш чоғида сўзга чиқиб, республика бошидан кечираётган тарихий даврнинг муҳимлигини ва халқ ҳокимиятини Америка империализми ҳамлаларидан ҳимоя қилиш учун Сандиночилар фронти ва бутун аҳолининг куч-ғайратини бирлаштириш зарурлигини уқтирди.

Никарагуанинг азалий душмани Америка империализми шу кунларда бизнинг диёримизда террор ва жабр-зулм салтанатини тиклашни орзу қилмоқда. Босқинчилар устидан ғалаба қозониш учун халқ ташкилотини ва унинг революцион авангардини кучайтириш, Сандиночилар миллий озодлик фронтининг раҳбарлик ролини, унинг сиёсий ва идеологик бирлигини мустаҳкамлаш, ўртага қўйилган вазифаларни бажаришда, аввало АҚШнинг жинояткорона агрессиясига қарши курашда самарадорликни ошириш зарур. Бугунги кунда Сандиночилар миллий озодлик фронти ишчи-деҳқонлар ҳокимиятини ўзида мужассамлантириб, Никарагуа меҳнаткашлари ва бутун халқи манфаатларини ифодаламоқда. Империализм устидан узил-кесил ғалабани таъминлаш мақсадида партия, касаба союзлари ва барча жамоат ташкилотлари кучини ишчи ва деҳқонлар ҳокимиятини ҳимоя қилишга йўналтириш учун уларни қайта қуриш зарур.

БУГУН—ХИРОСИМА КУНИ, ЯДРО ҚУРОЛИНИ ТАҚИҚЛАШ УЧУН КУРАШ ЖАҲОН КУНИ

ТАРИХ САБОҒИ

Бундан роппа-роса 40 йил муқаддам АҚШнинг ўша пайтдаги ҳукумати машъум ишга қўл урди. Америка ҳарбийлари президентнинг буйруғига кўра, Япониянинг Хиросима ва Нагасаки шаҳарлари устига атом бомбасини ташладилар. Материя қаъридан чиққан тўфондек бу алангада бир секунд ичида минг-минглаб одамларнинг ёстиғи қуриб, улар ғоят катта энергиянинг қурбони бўлдилар. Кўплаб кишилар ажал келтирувчи радиациядан нурланиб, оғир азоблардан ҳозир ҳам ҳалок бўлмоқдалар.

Американинг ўша пайтдаги маъмурлари бу ёвузликни арзимаган сабабларни важ қилиб оқлашга уринган эдилар. Хўш, ўшанда атом зарбаси беришга, Япониянинг аҳолиси зич яшайдиган икки шаҳри одамларини ёппасига қириб ташлашга зарурият бор эдими? Ҳеч қандай асос йўқ эди. Чунки иккинчи жаҳон уруши амалда тугаб қолган, япон милитаристларининг тақдири аллақачон ҳал бўлган эди.

Хиросима ва Нагасаки фожиаси барча қитъалар ва оролларда яшаб турган ҳамма кишиларга огоҳлантирувчи сигнал, қайғули эслатиш бўлиб хизмат қилмоқда. Америка ҳарбийлари қирқ йил муқаддам атом қуролини ишлатиб, ҳарбий жиҳатдан Совет Иттифоқидан устунликка эришмоқчи бўлган эдилар. Аммо мақсадга етолмадилар. Бироқ улар ёвуз ниятларидан воз кечганлари йўқ. Улар мамлакатимиздан ҳарбий жиҳатдан устунликка эришиш фикри юзага келтирган жаҳон миқёсидаги ёвуз муддаонинг энг юқори нуқтаси сифатида космик фазода олам узра жойлаштириш учун ажал келтирувчи «самовий қуроллар»ни зўр бериб тайёрламоқдалар.

Биз буюк зиддиятлар оламида яшамоқдамиз. Қашшоқлик ва бойлик, очлик ва тўқлик, ишсизлик ва ҳаддан ташқари эксплуатация дунёнинг капиталистик зонасида ёнма-ён яшаб келмоқда. У ердаги кишилар ирқий сабаблар ва диний ҳамда сиёсий эътиқодларининг бир-бирига тўғри келмаслиги сабабидан ҳамон таъқиб этилмоқдалар. Одамлар қийноққа солиниб, аҳоли ўзининг азалдан яшаб келган жойларидан ёппасига ҳайдаб юборилмоқда, давлат терроризми авжига чиқмоқда. Бу етмагандек, ҳозир ана шу барча кулфатларга қўшимча яна энг даҳшатли умумий кулфат — жаҳон ядро ҳалокати хавфи пайдо бўлди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев ўзининг яқинда берган баёнотида Хиросима фожиасини эслатиб бундай деди: «Ана шу портлашнинг акс-садоси ҳар бир софдил кишининг виждони ва ақл-идрокини уйғотмоқда. Зотан, ҳар бир киши: ядро қуроли ерда ҳам, космосда ҳам энди ҳеч қачон ишга солинмаслиги учун, бу қурол умуман батамом ва абадий йўқ қилиниши учун нималар қилдим, деб ўзига савол бериши, савол бергандан кейин эса бизнинг умумий уйимиз — Ер сайёраси учун ўзи бажариши мумкин бўлган ишни қилиши керак».

Жаҳондаги барча тараққийпарвар кишилар Совет Иттифоқининг янги, муҳим тинчликсевар ташаббусини зўр мамнуният билан кутиб олдилар ва қўллаб-қувватламоқдалар. Совет Иттифоқи Хиросима фожиаси куни — 6 августдан бошлаб ихтиёрий равишда ҳар қандай ядро портлатишларни тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қилди. Агар АҚШ ҳам шундай қилса бу ядро қуролига эга бўлган бошқа давлатлар учун ҳам яхши намуна бўлади. Жаҳон цивилизациясини ядро ҳалокати хавфидан қутқариб қолиш — барча халқларнинг олий бурчидир. Хиросима фожиасининг сабоғи ана шунга даъват этади.

БУГУНГИ АФҒОНИСТОН

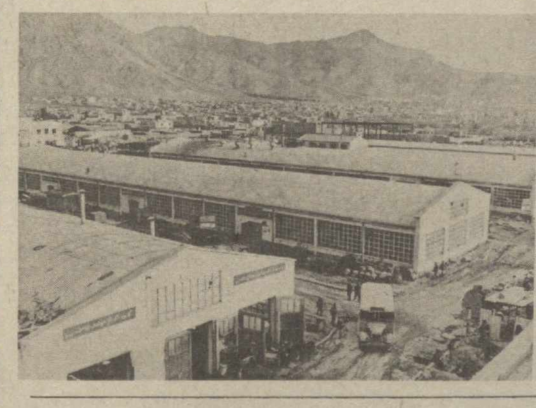

Кейинги йилларда Совет—Афғонистон иқтисодий ҳамкорлиги ўзининг ҳаётбахш самараларини чинакам намойиш этмоқда. Бунга аввало мамлакат территориясида барпо этилган ва ҳозирги кунда барпо этилаётган йирик корхоналар мисол бўла олади.

Мамлакат пойтахти —Кобулдаги йирик корхона — Жангалак заводи икки мамлакат иқтисодий ҳамкорлигининг ёрқин рамзи ҳисобланади. Корхона айни вақтра ўзининг 25 йиллик юбилейини нишонламоқда. «Наглу» гидроэлектростанцияси, Нангарҳар вилоятидаги канал, Кобул—Хайратон автомобиль магистрали қурилишлари, Мозори Шариф азот ўғитлари заводи, Кобул политехника институти ва бошқа жуда кўп объектлар Жангалак заводи етказиб бераётган маҳсулотлардан фойдаланиб барпо этилмоқда.

Корхонада бензовозлар, автобуслар, қишлоқ хўжалик техникаси, маиший саноат моллари ишлаб чиқариш кейинги пайтларда кенг йўлга қўйилмоқда.

Суратларда: 1. Завод қуюв цехининг бошлиғи Саҳоб (ўртада) ишчилар билан суҳбатлашмоқда. 2. Корхонанинг ишлаб чиқариш корпуслари акс эттирилган.

В. Зуфаров фотолари (ТАСС).

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

ЛИВАННИНГ ҚАРОРИ

● БАЙРУТ. Ливан Марокаш қироли Ҳасан II таклиф қилган Касабланкада араб мамлакатлари давлатлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг фавқулодда кенгашида қатнашмайди. Ливан Бош министри Рашид Караме шуни айтди. Вужудга келган шароитда бундай учрашув барча араб мамлакатларига алоқадор бўлган актуал ва принципиал масалалар юзасидан ҳамжиҳатликка олиб келиши мумкин эмас, деб уқтирди у.

Ливан Бош министри араб мамлакатлари уюшмасига аъзо бўлган мамлакатлар якдил бўлмаган бир шароитда кенгаш чақирилиши ана шу ташкилот уставини бузишдир, деб таъкидлади. Ана шундай учрашув ҳақиқатдан ҳам ижобий натижалар келтириши учун у пухта тайёрланиши лозим, деди у.

ҚЎПОЛ АРАЛАШУВ

● ЛИССАБОН. Португалия Компартияси (ПКП) АҚШнинг янгидан тайинланган Португалиядаги элчиси Фрэнк Шекспирнинг иғвогарликдан иборат гапларини мамлакатнинг ички ишларига қўпол аралашув, деб баҳолади. Ф. Шекспир Вашингтонда сенатнинг ташқи ишлар комитети мажлисида сўзга чиқиб, коммунистларга парламентда кўплаб ўз вакилларига эга бўлиш имконини яратадиган «Португалиядаги овоз беришнинг пропорционал системасидан жиддий норози» эканини билдирди, шунингдек «Мамлакат экономикасида давлат сектори ҳаддан ташқари катта роль ўйнаётганлигини» танқид қилди.

Бундай фикрлар, шунингдек Шекспир ифодалаган Португалия ҳукуматига тазйиқ ўтказиш нияти чет эл ваколатхона бошлиғининг статусига зиддир, деб таъкидланади ПКПнинг бу ерда эълон қилинган баёнотида.

БИРЛИККА ДАЪВАТ

● ЛИМА. Перу президенти Алан Гарсиа Перес перуликларни империалистик агрессияга қарши, миллий экономиканинг мустақиллиги учун курашда бирликка ва бирдамликка даъват этди. У Трухильо шаҳрида бўлиб ўтган кўпминг кишилик митингда нутқ сўзлаб, Перу ижтимоий ҳаётининг турли соҳаларида туб ўзгаришлар ясаш йўлига кириб олганлиги муносабати билан империализмнинг жазо чоралари шубҳасизлиги ҳақида халқ оммасини огоҳлантирди.

А. Гарсиа Перес АҚШ маъмуриятининг Лотин Америкасидаги ана шу мамлакат ўзининг ташқи қарзини экспорт фойдасидан 10 процент ўтказиш йўли билан бундан буён узиш нияти сабабли унга молиявий ёрдам беришни тўхтатиш тўғрисидаги қарорига жавобан шу гапларни айтди. Президент халққа ўз ҳукумати сиёсатини қўллаб-қувватлаш ҳақидаги даъват билан мурожаат қилиб, бундай деди: «мен бир ҳовуч доллар учун тиз чўкиш афзалми ёки агрессияга қарши туриш ва ундан ўзини ҳимоя қилишми, деб халқдан сўраяпман».

Давлат бошлиғи Перу меҳнаткашларидан бир миллион кишининг минимал иш ҳақини кўпайтириш тўғрисидаги ҳукумат қарорини, халқ оммасининг турмуш шароитларини яхшилашга қаратилган бошқа тадбирларни эълон қилди.

Перу раҳбари Лотин Америкаси мамлакатларини ўз олдиларида турган ўткир проблемаларни ҳал қилиш йўлларини қидиришга, куч-ғайратни бирлаштиришга чақирди.

(ТАСС).

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ «ЎЗБЕКИСТОН» НАШРИЁТИ ҚУЙИДАГИ КИТОБЛАРНИ БОСМАДАН ЧИҚАРДИ:

Л. К. Шек. Меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий тарбиялаш. Ўзбекистон Компартияси иш тажрибасидан. 72 бет. Баҳоси 10 тийин (рус тилида).

Китобда меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий тарбиялаш, партия ўқуви, иқтисодий таълим савиясини кўтариш соҳасида олиб борилаётган кенг қиррали ишларнинг асосий йўналишлари кўрсатиб берилган.

И. А. Алимов, Қ. Б. Бобоқулов. Коллектив пудратга кенг йўл. 70 бет. Баҳоси 5 тийин (рус тилида).

Китобчада Сурхондарё область партия ташкилотларининг коллектив пудратни жорий этиш, меҳнат ва партия интизомини мустаҳкамлаш, нарядсиз система асосида ишлаётган коллективларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш соҳасидаги ташкилотчилик ва сиёсий иши ёритилган.

Л. А. Никифоров, Ю. П. Островидов. Югославия Социалистик Федератив Республикаси. 128 бет. Баҳоси 20 тийин.

Бу суратли сиёсий-иқтисодий справочник бўлиб, халқ ҳокимияти йилларида социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида ЮСФР эришган катта ютуқлар тўғрисидаги рақамлар ва фактик материалларни ўз ичига олган.

СПОРТ

ОҒИР АТЛЕТИКА:

ЁШЛАР БАҲСИДА

Тошовуз областининг Илонли райони марказида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ражабқули Отаев хотирасига бағишланган Бутуниттифоқ турнири ўтказилди. Ёшлар ўртасидаги бу мусобақа икки кун давом этди. Мусобақада ўзбекистонлик штангачилар ҳам совринли ўринларни эгаллашди. Жумладан, самарқандлик В. Янский билан Ю. Қодиров вазнларга кўра биринчи ўринни эгаллашган бўлса, наманганлик Г. Мамонтов билан самарқандлик Б. Абдуллаевлар кумуш медалларни қўлга киритишди. Тошкентлик В. Пак билан урганчлик Б. Қўзибоевлар учинчи ўринни эгалладилар. Ғолибларга диплом ва эсдалик буюмлари топширилди.

Қ. ЖУМАНАЗАРОВ.

ҚУЙИ КОЛЛЕКТИВЛАРДА:

ПИЛЛАКАШЛАР ҚУВОНЧИ

Урганч пиллакашлик фабрикаси ўз спорт комплексига эга. 150 кишилик клуб, ёзги волейбол, баскетбол, футбол майдончалари ҳамиша гавжум. Спорт тенниси ва аэробика машғулотлари мунтазам ўтказилмоқда. Қишки спорт иншоотлари ва сузиш ҳавзаси қуриш учун лойиҳа тайёрланиб, амалий ишга киришиш арафасида турилибди. 560 ишчи оммавий спорт турлари бўйича тўгаракларга жалб этилган бўлиб, уларнинг аксариятини хотин-қизлар ташкил этади. 240 ишчи ГТО комплекси нормативини топширган. Разрядли спортчилар кўпаймоқда. Корхона спортчилари шаҳар, область миқёсидаги мусобақаларда муваффақиятли қатнашмоқдалар. Корхонада яратилган бундай қулайликлардан пиллакашлар беҳад мамнун.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОБ-ҲАВО

Синоптикларнинг хабар беришича, Ўзбекистонда ҳаво бир оз булутли бўлиб, ёғингарчилик кутилмайди. Республика шимолида шамол, Шимоли-Ғарбдан секундига 9—14 метр тезликда, бошқа территорияларда шарқдан 7—12 метр тезликда эсади. Кечаси 17—22, жанубда 24 даражагача, кундузи 31—36 даража, Навоий областининг шимолида эса 27 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво бир оз булутланиб, ёғингарчилик бўлмайди, шарқдан секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади, кечаси 19—21, кундузи 33—35 даража иссиқ бўлади.

ҚЎРИҚДАГИ ИЛК ЧЕЧАК

Ҳикоя

МИРМУҲСИН,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

Деди: «Қай чоғдин ўлдунг ишқ аро маст!»
Деди: «Тан эрмас эрди руҳға пайваст»...
Деди: «Ишқида қатлингға ҳукм этгум!»
Деди: «Ишқида мақсудимға етгум...»

НАВОИЙ.

МАТЕМАТИКА муаллимаси ўз талабаларидан мамнун. Айниқса, аълочи қизлар — Ҳалима, Салима, Мунисхонлар наинки синфда, мактабда ҳам пешқадам. Мароқли дарсларнинг таъсир кучими, кўпчилик ёшлар математика ва адабиётга қизиқарди. Синф деворида ал-Хоразмий, ал-Фарғоний, Улуғбек, Навоий, Пушкин, Ломоносов, Королевлар портрети... Уч қиз ичида қорамағиз, қаламқош, кўзлари чақнаб турадиган Мунисхон бошқачароқ. Икки ёноғида кулгичи бор, ёқимли, жисмидаги ғайрату латофат кишн диққатини тортмай иложи йўқ. Беҳзод деган мўйлабли, кўркам йигитча ер тагидан боқиб, хушомад кўрсатарди. Мунисхонни ўз нигоҳлари билан таъқиб қилиб юрганлардан яна бири Фарҳод... У ҳам бир куни Беҳзод билан баҳслашиб, «Мунисхон келажакда ё математика, ё филология фанлари доктори бўлиши мумкин», — деди. Хуллас, икки келишган йигитча Мунисхон атрофида ўралашиб, хушомад қилардилар.

Беҳзод, Фарҳоддан ташқари кўримсизроқ, оқ-сариқдан келган, унча-мунча шеър ёзиб юрадиган Ҳотам деган йигитча ҳам бор. У ҳам Мунисхон дардида ғойибона куйиб юрарди. Чиройли блокнотни шеърга тўлдирганию баъзан Мунисхонни кўрганида қип-қизариб кетиши, баъзан оғзини очиб аграйиб қолиши Ҳалима, Салималарда кулги қўзғар, ҳозирги замонда бу даражада «Мажнун» бўлишлик керакми, деб энсалари қотарди: «Энди ошиқ бўлмаган сен қолувдинг!»... Деворий газетада «Аълочи Мунисхон» шеъри ҳам босилди. Унинг дарду фикрини шу юлдузи иссиқ қиз тамоман қамраб олганини сезишмасди.

Ҳотам ўн саккиз ёшга тўлди. Мўйлаби сабза урди, овози ҳам дўриллади. Яқиндагина коптоқ тепиб юрган боланинг бўйи чўзилиб, отаси билан кифти кифтига тенглашди. Шалвираса ҳам адасининг костюмини кийиб, ўқишга жўнаган вақтлари бўлган. Шўх бола тез қуйилади. Бўйи чўзилгач, дўриллаши, қоракуя суриб қўйгандек мўйлабига қараб кулиб юборишарди — ўз ётоғидаги деворда аллақандай бир гўзал аёлнинг денгиз бўйида қум устида ўтирган сурати. Ёлғиз ўғил бўлганлиги важидан сингиллари унинг хонасига кириб, ўзларича бир иш қилолмас, жавондаги китоблар, «денгиз бўйидаги гўзал», магнитофон... онлага ўрганиш бўлиб кетган. Ҳотамнинг хаёлпарастлиги, китоб йиғиши, шеърлар ёзишидан шоир бўлса керак, деб ўйлашарди. Караватн тепасида сочлари бошида чамбарак, кулиб турган бир қизнинг фотосурати ҳам пайдо бўлиб қолди. У дарров она диққатини тортди — Мунисхон-ку! Ўзича жилмайиб қўйди.

Таваккалга ҳам тафаккур лозим. Муҳаббат оташида қоврилиб юрган Ҳотам юрак ютиб Мунисхон ёнига келди. Гап айтолмай, қизариб тураверди. Шу лаҳза бу учрашувни кузатиб турган бир бола чопиб келиб, Мунисхонга бир даста гул узатди. Мунисхон гулдастани олиши билан ташаккур айтиб, кулимсиради. Бола яна орқасига қайтиб, чопиб кетаётган эди, сўради: «Бу гулни ўзинг олиб келдингми?» «Ҳотам акам бериб қўй, дедилар. Ана ўзлари!..» Мунисхон билан Ҳотам бир-бирларига қараб, кулиб юборишди.

— Кўлга таклиф қилсам борасизми? Сизга айтадиган гапим бор эди... — Ҳотам тутилиб, дудуқланди. Ҳовли четида Беҳзод уларни кузатиб турганини сезган Мунисхон гапни қисқа қилди.

— Кўлга боролмайман. Хайр! Аямлар тез келгин деган эдилар.

У эркаланиб, Ҳотам кўзларига ўткир боқди-да, уйига жўнади. Худди шундай таклифни Беҳзод ҳам, Фарҳод ҳам қилган эди. Имтиҳондан уч ва тўрт билан аранг ўтган, бунинг устига бурни сумакдек, сарғиш Ҳотамнинг гўзал Мунисхон рўпарасида тургани, гулдаста берганини сезган Беҳзод Ҳотамга ҳўмрайиб, «бу ёққа кел» дегандек қўли билан имлади.

— Ўзинг келавер! — деди Ҳотамнинг ҳам ранги оқариб.

Беҳзод битта-битта қадам ташлаб, Ҳотам рўпарасига келди-да, ранги ўчиб кўзларига кўзларини қадади. Бир лаҳзали сирли сукутдан сўнг, муштумини қисиб турган Беҳзод ярим овозда деди:

— Ҳей! Яна Мунисхон атрофида ўралашсанг биқинингдан дарча очаман! Гулдаста эмас, аввал ўқишингни эплаб ол!

— Ўша «дарча» ўзингнинг биқинингдан очилади! — Ҳотамнинг лаблари титраб, костюми тугмасини ечди-да, ичкари чўнтагини кўрсатди. Авторучка турадиган жойда қиндаги пичоқнинг сопи чиқиб турарди. — Жонимдан тўйиб юрибман, нари тур! Ёмон иш қилиб қўяман!

— Пичоқ ушлаш номардлик!

— Юр жарга! Пичоқсиз ҳам гаплашаман!

— Бор, ўшаёққа! Башарангга бир қара! Шоирча!

Беҳзод типратиканга йўлиққан бўрсиқдек бир-икки пишқириб, кейин елка ташлаб, лапанглаб кўчага чиқиб кетди. Жўжахўрозлар ўртасидаги гуфти-гуни ҳеч ким сезмади. Ҳотам дарғазаб уйга келиб, ойнага қаради. «Башарангга бир қара, деди-я, башарамга нима қилибди, мен хунукманми», деди ўзига ўзи. Наҳотки Мунисхонни унинг қора қошлари мафтун этса! Орадан уч кун ўтгач, мактаб ҳовлисида шу Беҳзод Мунисхон билан чақчақлашиб турганига кўзи тушди. Қизга хушомад қилаётган Беҳзод дарвоза томонда кўриниб, шу лаҳза ғойиб бўлган Ҳотамни сезди. У эшитсин дегандек қилиб, овозининг боричa ҳа-холар, ора-чора Мунисхон елкаларига қўл теккизарди. Бу хатти-ҳаракатни Ҳотам кўриб турарди. Суҳбатдошининг ҳаддан зиёд ҳа-холаб кулаётганидан ҳайратга тушган Мунисхон: «Беҳзодлар оиласида бир хурсандчилик бўлган бўлса керак» деб, таажжуб ичида табассум қиларди, икки ёноғидаги кулгичи ниҳоятда чиройли бўлиб кетган эди.

ЭРТАСИГА Ҳотам Мунисхонлар уйи яқинига бориб, бир боладан хат киритди. Хатни олган қиз шу лаҳза уйидан югуриб чиқди. Нариροқда яшириниб турган Ҳотам ўзини кўрсатиши билан, қўлида бир парча қоғоз, ҳовлиқиб чиққан Мунисхон унинг ёнига келди:

— Нима гап?

— Сизда зарур гапим бор...

— Айтинг! — Мунисхон Ҳотам кўзларига тикилди. Қандайдир бир қўрқув уни жунбушга келтирди. Хатда «...агар мен билан бир оғиз гаплашишни истамасангиз, мен — бахтсиз инсоннинг ёруғ дунёда юришининг аҳамияти йўқ! Менинг учун бу дунёда энг азиз ва энг мўътабар, энг севикли кишимнинг инкор этиши — ўлимдан оғир. Анча йиллардан буён Сизни севиб, қалбим ёнади... Сиз буни сезсангиз ҳам ўзингизни сезмаганликка олиб юрасиз. Майли... Севганингиз билан бахтли бўлинг. Менга энди бу дунё ҳаром...» деган гаплар бор эди. Хатни ўқиган Мунисхон аввал: «Бу шоир йигит ишқий шеърларда айтиладиган гапни қиляпти», деб ўйлади. Лекин бир лаҳзадан сўнг юраги шувуллаб кетди. Дарҳақиқат, бу йигит бошқаларга нисбатан ақлли, ўйчан. Қиз унинг анчадан буён кетидан юрганини сезарди. Отаси врач бўлса ҳам адабиётга қизиқишини эшитган эди. Хат Мунисхонни қаттиқ ўйлатиб қўйди: — Нега бундай хат ёздингиз?

— Мен сиз билан кўлга боришни истардим. Йўқ, деманг. Ҳамма гапни ўша ерда айтаман...

—«Ҳамма гапингиз» менга маълум. Бўпти, эртага кўлга борамиз!..

Соат олти. Ҳотам Мунисхонлар эшигидан нарироқда турди. Олтидан ўн минутча ўтганда ясаниб чиққан Мунисхон тўппа-тўғри келиб, Ҳотам билан омонлашди. Ортиқча куттириш, ноз, тантиқликлар бўлмагани Ҳотамни қувонтирди. Қайиққа тушишди.

— Сузишни биласизми?

— Қўрқитманг. сузишни мутлақо билмайман, — деди Мунисхон эркаланиб.

— Юрагимдаги гапларимни айтайми? Мана, кўлнинг қоқ ўртасига келдик...

— «Юрагингиздаги гапларингизни» биламан. Яхшиси, менга шеърингиздан ўқиб беринг.

Ҳотам бир лаҳза ўйланиб туриб, ёддан шеър ўқиди:

«Қаттиқ севиб қолиб ёндим ишқида,
Ёндирмоқ — севгининг одати азал.
Ҳижронни ўлим-ла енгмоқ яхшими!
Ё яшаб, куйида ёнмоқми афзал!
Майли, иккинчисин танладим қатъий!
Ёндир, ёнишларга беролгайман тоб.
Ёндирса ҳам, ахир, барн бир, ўзи
Ҳаёт бағишлар-ку инсонга офтоб!»

— Зўр! — деди чапак чалиб Мунисхон, — жуда зўр! Агар дилингиз билан шеърингиз бир бўлса, бу — бахт!

Бир ҳафталардан кейин Фарғона педагогика институтига кириш учун ҳужжат тайёрлаётган Мунисхон яна бир хат олди. Хатда кимдир Ҳотамнинг руҳий касаллар даволанадиган жойда ётиб чиққани қаттиқ сир тутилиши, математикадан бўшлиги сабабли шеър ёзиб, мажнун бўлиб юришлиги бежиз... эмаслиги айтилиб, Мунисхонни огоҳлантирмоқчи бўларди. Синфдошлари дастхатини билганлиги учун, хат йўллаган кимса бошқага ёздирган эканини ҳам сезди. Хатни ким ёзганини ҳам билди— икки синфдошидан бўлак бошқа одам бундай ишга қўл урмаслигини фаҳмлади.

Донгдор колхоз раисининг фарзанди Беҳзод Мунисхонни пединститутга киритиб қўйишини, ташвиш тортмаслигини айтди. Унинг машинасида икки бор Фарғонага бориб келишди. Йўлда Беҳзод «Катта тўю томоша қилиб, сенга уйланаман...» деди. Бу гаплар Мунисхон юрагини сиқарди, «мени олгин деб у билан юргандек туюлди. Аслида, «ўз синфдошим, дўстим» деб йўлга чиққан эди.

Келгуси ойда воқеалар тўсатдан ўзгарди. Лирик учрашувлар, рашклар... бирдан тўхтади. Мунисхонларнинг оиласи қўриқ ерларни гулистон этиш мақсадида Мирзачўлга кўчиб борадиган бўлди. Шу ой юзларча хонадон партия ва ҳукумат даъвати билан қўриқ ерларни гўзал Фарғонага айлантиришга азму қарор қилди. Ҳотам билан сўнгги марта чинор тагида учрашган Мунисхон илгаригидай кулимсиради — икки ёноғида кулгичи пайдо бўлди.

— Шеър тугаб, наср бошланди, Ҳотам ака.

— Нега энди! Шоирлар насрни эллик ёшдан кейин бошлайди, деган эди Тошкентдаги устозим.

— Устозингизга айтинг, у муҳтарам адиб бизни ҳисобга олмабдилар...

Якшанба куни қўриқни ўзлаштирувчи фарғоналиклар вокзал майдонида тўпланиб, Мирзачўлга жўнаб кетишди. Отаси билан бирга кузатишга чиққан Ҳотам кишилар кўз олдида Мунисхон билан ортиқ гаплашолмади, қўл силкитиб хайрлашишди. Негадир вокзалда Беҳзод ҳам, Фарҳод ҳам, Ҳалима, Салималар ҳам кўринмади.

Бир ҳафтадан сўнг Ҳотам онасига мурожаат этиб, Тошкентга, республика ёш ёзувчилар семинарига боражагини айтди, йўл харажатлари учун озроқ пул сўради.

— Ёлғиз ўзингни юбормайман, болам!

— Аяжон, мен энди кичик бола эмасман-ку!

— Аданг олиб борадилар!

— Йўқ!

— Минздравда ишлари ҳам бор...

— Йўқ!

ҲОТАМ эртасига тонгда йўлга чиқди. Аммо шу кетганча бир ҳафта йўқ бўлди. Она юрагига ғулғула тушиб, Тошкентга, таниш-билишларига телефон қоқишди. Бу ҳам натижа бермагач, ота Водилдан Фарғонага келиб, ЯК—40 да Тошкентга учди. Ёзувчилар союзига борди. Унда йўқ. Юрагига вас-васа тушиб, устозиникига ҳам борди. Келмаган... Ҳеч ерда йўқ. Вой, энди нима қиламиз, деб она кўрпа-тўшак қилиб ётиб олди...

Ҳотамнинг йўқолгани ҳақидаги хабар бир кунда бутун Водилга тарқалди. Миш-мишлар кўпайиб кетди. Бирон гап айтганми, деб синфдоши Беҳзод, Фарҳодларникига ҳам боришди. Деворни нам, одамни ғам кулатади, деганларидек, она «мен унга нега пул бердим..» деб ўзини-ўзи койиди. Отанинг тарвузи қўлтиғидан тушиб, Тошкентдан қайтиб келди. Кимдир: «Мен Ҳотамжонни Қуббон кўлида кўрган эдим... Наҳотки сузишни билмаса, наҳотки чўкиб кетган бўлса...» дебди .Бу гапни эшитган она яна бир марта ўлди...

Аслида иш бошқача бўлган — Ҳотам Тошкентга эмас, тўғри Мирзачўлга жўнаган эди. Қидирган топади, дегандек, йўл юриб, «Фарғона» совхозини топди. Бошқармада чўт қоқиб ўтирган бухгалтерга ўзининг «мухбир» эканини айтиб, водиллик Деҳқонбой акалар хонадони қайси бригадада экани, у томонга қандай бориш мумкинлигини сўради. Аввал қоғоздан кўз узмай, чўтни шақиллатиб ўтирган бухгалтер, қўлида семиз портфель, эшикдан ҳовлиқиб кирган оқ-сариқ йигитчага кўзойнаги тепасидан мўралаб, табуреткага имлади.

— Улар учинчи бригадада. Сиз ким бўласиз?

— Мухбир.

— Мухбир деган биз билан гаплашмайдими?

— Аввал ўша бригадага бориб келишим керак .

— Шикоят борми?

— Йўқ.

— Ҳайрият! Кўчиб келганимизга ўн кун бўлгани йўқ, бу томонларда ҳам шикоят ёзадиганлар бор эканми, дебман... Ўғлим Аҳмаджон ўша томонга кетяпти, мотоциклга ўтиринг! Аҳмаджон! Ҳей, Аҳмаджон! Мана бу меҳмонни учинчи бригадага олиб кет!

Нариги хонада ўтирган йигитча чиқиб, Ҳотам билан қўл бериишиб кўришди. Икковлари ҳовлида, ариқ бўйида турган уч ғилдиракли — кажавали мотоциклни потиллатиб, чексиз дала ўртасидаги йўлдан жўнашди. Атроф беҳудуд текислик, узоқ уфқда еру осмон бирлашиб кетгандек. Ҳар замон, ҳар замон бу йўлдан ғувиллаб оғир юк машиналари ўтиб қоларди. Улар мотоцикл билан учинчи бригада — йўл четидаги қатор янгича уйлар олдида тўхташди.

— Сизга Деҳқонбой ака керакмилар? — мотоциклчи йигит Ҳотамга қаради.

— Очиғини айтсам, у кишининг қизлари Мунисхон билан мактабда бирга ўқиганмиз... Мен мухбир эмасман. Мен... энди сизга очиғини айтиб қўя қолай...

— Тушундим... Чақириб берайми...

— Ҳа.

— Водилдан тўғри келишингизми?

— Ҳа.

— Люлкада ўтириб туринг, чақириб чиқаман.

Йигитча эшикка чиққан кампирдан, Деҳқонбой ака ҳовлисини сўраб, икки уй наригисига бориб, эшикдан ичкарига кириб кетди. Ҳотам кажавада ўтирмади-ю, тик турганча Мунисхонлар уйига тикилди. Ҳали Водилдагидек узум сўрилари, мевали дарахтлар, шилдираб оққан ариқлар йўқ, қандайдир жимжитлик собит. Кўчада жўжаларни бошлаб юрган чипор товуқ «қўқ-қуқи»дан бўлак овоз йўқ. Йигитча тезда қайтиб чиқиб:

— Мунисхон далада эканлар. Кетдик?, — деди.

Мотоцикл қиз-жувонлар ишлаётган катта карта четига келиб тўхтади.

Йигитча қиз-жувонлар тўпига яқин бориб, овоз чиқарди:

— Мунисхон ким бўлади?

— Мен, — бошини дурра билан танғиб олган, қорачадан келган қиз йигитга қаради.

— Бир ўртоқ райком комсомолдан келибдилар, гаплари бор экан... Ана турибдилар. Марҳамат қилиб, беш-олти минутга боринг.

— Шу ерга кела қолмайдиларми?

— Йўқ, махфий гап.

Мунисхон мотоцикл томон кетди. Йигитча бўлса, «ҳорманглар! Бор бўлинглар»га ўхшаш гаплар айтиб, қиз-жувонларга яқинлашди. Улар «райком комсомолнинг Мунисхонда нима гапи бор эканлигини» суриштиришди. «Мумкин, қўриқ совхозимиз комсомол ташкилотининг секретари бўлар...» деди. Кимдир, «Нима, Тожихон ишламас эканми?» деди. Сўзамол йигитча: «Мумкин, Тожихон бундан ҳам каттароқ. район масштабида секретарь бўлар...» деб, қиз-жувонлар диққатини ўзига жалб этиб турди.

Мунисхон кажавали мотоциклга яқинлашгач, рўпарасида турган Ҳотам эканини кўриб, қизариб кетди. Ҳотам ҳам ўн-ўн беш қадам юриб келиб Мунисхонга қўл узатди. Кенг далада улар бир-бирларига тикилганча, нима дейишларини билмай қолишди.

— Келинг! Хуш келибсиз!

— Келдим... Совхоз марказида бўламан. Ундан сўнг райкомкомсомолда. Лозим топишса, район газетасида ишлайман. Келаси йил сиз—физматга, мен—филология факультетига кириш учун институтга ҳужжат топширамиз...— деди кулиб, — биргамиз... ва абадул абад! Оиламизни ҳам Водилдан бунга бошлаб келаман!

Сариқ, кўримсизгина йигитда шунча жасорат борлигини кўриб, ҳайратланиб турган Мунисхон ҳаяжонини сездирмай, кулимсиради...

Ҳотам йўлдоши билан яна мотоциклни потиллатиб жўнаб кетишди. Мунисхон мотоцикл кўздан йўқолгунча турган ерида тикилиб қолди. Ҳотамни кўриб, юраги таскин топди, деб бўлмасди, ишқ ўти яна аланга олди. «Ёш шоир»нинг қўриқ ерларда, чангу иссиқда уни излаб келгани бениҳоя қувонч бағишлади. Кичик Ҳотам унинг кўзига Рустамдек паҳлавон бўлиб кўринди. Демак, унинг шеъри билан дили бир экан.

ҲАФТАДАН СЎНГ Ҳотам Водилга кириб келди. Қидирмаган жойлари қолмай, она бир ҳолатда, ота қаттиқ ташвишда ўтирганликларини кўриб, ранги оқарди. «Мен Гулистон станциясида бу томонга кетаётган Эшмат акага айтган эдим, эрталаб етиб бораман, дадангга ҳам, аянгга ҳам айтиб қўяман деб ишонтирган эдилар», деди тик туриб.

— Э, ўша Эшматнинг падарига лаънат! — отасининг важоҳати бузилди. Аммо она ўғлини тирик кўрганидан шод, эрини босиб қўйди.

— Майли, ўзи соғ-саломат экан. Уришманг!

Область партия ташкилоти врач Рустам Пўлатовичга қўриқ ерларга кўчиб бориб район соғлиқни сақлаш бўлимига мудирлик лавозимини эгаллашни таклиф этганди. Аммо «баъзи сабаблар» бунга монелик қилиб турган эди. Она ёлғиз ўғил истагини қондирди— улар Мирзачўлга кўчиб келишди.

Муроду мақсадига етган Ҳотам кунлардан бир куни Мунисхон билан учрашиб, бир-бирларига қараб кулиб юборишди. Бу, тақдирмикан? Инсоннинг, айниқса, ёш йигитларнинг ҳуснига қараб, қалбини, билиб бўлмаслиги Мунисхон дилидан ўтди. Ҳотам бўлса, киши ўз тақдирини ўз қўли билан яратиши мумкинлигини исботлагандай бўларди. Мунисхон билан қаерда бўлса, у ер дунёдаги энг гўзал ер эканини дилидан ўтказди.

Тўй тайёргарлиги муносабати билан учрашган икки она ҳам «фарзандлар муҳаббати — қўриқдаги янги чечакларга ўхшаб кетмоқда» — дейишди.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ✱ ЭЪЛОНЛАР

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ АКАДЕМИК И. П. ПАВЛОВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ

кундузги ва кечки тайёрлов бўлимларига

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚИШ МУДДАТИ 8 ОЙ

Тайёрлов бўлимига ўрта мактабни битиргандан сўнг қуйидаги ихтисослар бўйича ишлаган шахслар қабул қилинади: саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа, геология-разведка ташкилотларининг илғор ишчилари колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, Қуролли Кучлар сафидан қайтганлар, кичик медицина ходимлари (санитаркалар ва касалларга қарайдиган ҳамширалар).

Ишчилар, колхозчилар мактабни битиргандан сўнг камида бир йиллик иш стажига эга бўлишлари керак, Санитаркалар ва кичик медицина ҳамширалари ўрта мактабни битиргандан сўнг мазкур ишда камида 2 йиллик стажга эга бўлишлари керак. Кичик медицина ҳамширалари ўз ташкилотларидан йўлланма билан келган бўлсалар кундузи ўз ихтисослари бўйича ишни давом эттириш билан кечки тайёрлов бўлимига қабул қилинишлари мумкин.

Корхонада, колхозда ишлаётган ишчининг охирги иш стажи узлуксиз бўлмоғи керак. Ўрта медицина ўқув юртини битирган ҳамшира ва фельдшерлар тайёрлов бўлимига қабул қилинмайдилар.

Бўлимга ёшларни танлаш ва йўлланма бериш даволаш муассасалари, саноат корхоналари томонидан партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг тавсиясига биноан амалга оширилади.

СССР Қуролли Кучлари сафидан қайтганларга ҳарбий қисмлар бошлиқлари томонидан берилган йўлланма 1 йилгача ўз кучини сақлайди. Мазкур муддат тугагандан сўнг қўшимча равишда иш жойидан характеристика тақдим этишлари керак: ариза, протокол номери ва ишлаб чиқариш мажлисининг муддати кўрсатилган ва тайёрлов бўлимлари учун мавжуд формада бўлган йўлланма, сўнгги иш жойидан корхона раҳбари, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари томонидан тўлиқ ишлаб чиқариш характеристикаси, корхона раҳбарлари томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасининг сўнгги минимуми кўрсатилган колхозчи меҳнат дафтарчасининг копияси.

Ўрта мактабни битирганлиги тўғрисидаги ҳужжат (асли), соғлиғи тўғрисидаги медицина справкаси (086 /У форма), 8 дона фотосурат (3х4см. ҳажмда. бош кийимсиз).

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Тайёрлов бўлимига ҳужжат топширувчиларнинг диққатини қуйидагиларга алоҳида жалб этамиз, ҳамма ҳужжатларга штамп, берилган муддати, раҳбарларнинг имзоси, исми аниқ ва равшан кўрсатилиши шарт.

Кечки бўлимга ҳужжатларни қабул қилиш 20 августдан 15 сентябргача, кундузги бўлимга 1 октябрдан 10 ноябргача амалга оширилади.

Ҳужжатларни абитуриентлар шахсан топширадилар.

Тайёрлов бўлимига ариза топширган ҳар бир киши билан асосий умумтаълим фанлари: физика, химия, биологиядан суҳбат ўтказилади.

Суҳбат 11 ноябрдан 25 ноябргача ўтказилади. Суҳбат ўтказишдан мақсад тайёрлов бўлимига кирувчиларнинг ўрта мактабда олган билимлари бўйича қай даражада тайёр эканликларини, у ёки бу фаннинг маълум қисмлари бўйича олган билимларининг бўш томонларини аниқлаб, ўқиш жараёнида уларга эътибор беришдан иборатдир. Бундан ташқари суҳбат вақтида тингловчиликка номзоднинг умумий савияси, танлаган ихтисосга мойиллиги ҳам аниқланади. Суҳбат натижалари бўйича тайёрлов бўлимига қабул қилиш институт ректорининг буйруғи билан 25 ноябрдан 30 ноябргача ўтказилади.

Тайёрлов бўлимида институтга кириш учун лозим бўлган фанлар: физика, химия, биология ҳамда рус тили, жамиятшунослик, жисмоний тарбия бўйича машғулотлар олиб борилади.

Машғулотлар — 1 декабрдан бошланади.

Тайёрлов бўлими тингловчиларига ўқиш даврида 1 курс студентлари учун бериладиган миқдорда стипендия тўланади ва улар ётоқхона билан таъминланадилар.

Тайёрлов бўлими тингловчилари ўқиш тугагандан сўнг физика, химия, биология, рус тили (диктант) **ва адабиёт (иншо) дан битирув имтиҳонларини топширадилар.**

БИТИРУВ ИМТИҲОНЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТОПШИРГАНЛАР 1 КУРСГА ИМТИҲОНЛАРСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Кечки тайёрлов бўлимига ҳужжатларни қабул қилиш 15 сентябргача давом этади. 15 сентябрдан 25 сентябргача суҳбат ўтказилади.

Суҳбатдан муваффақиятли ўтганларни кечки тайёрлов бўлимига тингловчи сифатида қабул қилиш 25 сентябрдан 30 сентябргача ўтказилади.

Машғулотлар 1 октябрдан бошланади.

Ўқиш муддати — 10 ой. Битирув имтиҳонлари июль ойида бўлади.

Битирув имтиҳонларидан муваффақиятли ўтганлар институтнинг 1 курсига қабул қилинади.

Кечки тайёрлов бўлими тингловчиларига стипендия тўланмайди.

Бошқа область ва районлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Бизнинг адрес: Самарқанд шаҳри, Житомир кўчаси, 6-уй, тайёрлов бўлими.

В. Д. ЖУРИН НОМИДАГИ ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

эксплуатация ишларини механизациялаштириш бўлимига — **мудир, катта илмий ходим** (илмий даражасиз).

Конкурс муддати — 18 августгача.

Мурожаат учун адрес: 700187, Тошкент шаҳри, 187-алоқа бўлими, 4-Қорасув массиви, 11-уй.

«СОЮЗПРОМГАЗ» Бутуниттифоқ илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли «ВНИИПРОМГАЗ»нинг

ЎРТА ОСИЁ ФИЛИАЛИ

автомат ва блок горелкалари бўлими мудири

ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда илмий даражага эга бўлган кишилар, шунингдек, шу соҳада иш тажрибасига эга бўлган малакали мутахассислар қатнашиши мумкин.

КОНКУРС МУДДАТИ — 25 АВГУСТГАЧА.

Ариза ва тегишли ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700143, Тошкент шаҳри, Академиклар шаҳарчаси. Телефонлар: 62-03-40, 62-06-41.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/VIII да **Рўё**, 7/VIII да **Олтин девор**, 8/VIII да **Аризасига кўра.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта цирк томошалари. «Африка шерлари» аттракциони (19.30).

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети Сирдарё области бўйича ўз мухбири У. Каримовга укаси

Умар КАРИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

6 АВГУСТ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 «Время». 9.40 — Мультфильмлар. 10.10 — Телефильм. 10.30 — «Ҳовли тўйи». Телеспектакль. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Телефильмлар. 16.00 — «Пушкин шеърияти оламида». 16.50— «Дала толиқиб қолмаслиги учун». 17.20 — «Композитор Н. Будашкин». 18.15 — Сувга сакраш. Европа чемпионати. 18.45 — «Фан ва турмуш». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Бир одам бўлган эди». Телефильм. 19.45 — Р. Ибрагимова куйлайди. 20.10 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — СССР халқ артисти Н. Плотников. 21.30 — «Время». 22.05 — «Олам кинокамера кўзгусида». 23.15 — «Дунё воқеалари». 23.30 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — «Овчи турнани ўлдирди». Поэма. 10.05 —Концерт. 10.20 — «Будильник». 10.50 — «Қадимий чолғулар ёшлиги». 11.15 — Телефильм. 12.05 — «Қора денгиз тўлқинлари». Бадиий фильм. 1-серия. 13.15 — «Истеъдод». 13.45 — Француз тили. 14.30 — Ворошиловград телестудиясининг программаси. 15.35 — Музикали адабий композиция. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 19.15 — «Музикали киоск». 19.45 — «16 ёшгача ва ундан катталар». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Телефильм. 20.55—Концерт. 21.30— «Время». 22.05 — «Биродар бўлиш учун». Бадиий фильм. 1-серия. 23.20 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 —Телефильм. 8.00 — Фильм-концерт. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Ҳужжатли фильм. 9.10 — «Буратино саргузаштлари». Бадиий фильм. 2-серия. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — «Орзу». 18.55 — «Энг яхши тажриба — хўжалик юритиш практикасига». 19.20 — Телефильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Халқаро аҳвол кундалиги. 20.00 — Халқ амалий санъати. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Сенинг замондошинг». Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.00 — Москва-II. 18.10 — «Абитуриент-85». 18.40—«Қайғу ва ташвишларни енгиб». 18.50 — «Пойтахтимиз меҳмонлари». 19.55 — Тошкент янгиликлари. 20.15 «Лўлилар барони». Спектакль. 21.30 Москва II.

РАДИО

6 АВГУСТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Меҳнат шарофати». 9.30 — «Мактаб, оила ва тарбия». 11.15 — Болалар учун эшиттириш 12.10 —«Ишчинома». 13.00— «Чорвадор». 14.00—Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Ёзувчилар — болаларга. 16.00 — «Фан ва техника». 17.00 Ўқувчилар учун эшиттириш. 18.15 —Агросаноат комплексини ривожлантириш истиқболлари. 18.30 «Пахтаой» ижро этади 18.40 «Огонёк. 19.25 —«Ёшлик». 20.50 — Адабий ўқиш. 21.10 — «Қишлоқ оқшомлари».

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

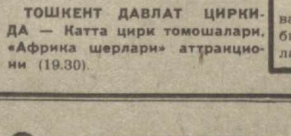

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.